

ALMANAH*1982

110853

Cutezători

1979
IUI 2005

Vom crește cum partidul ne visează,
Vom învăța curajul, hărnicia
Așa cum ne învață și veghează
Partidul — Ceaușescu — România.

Istoria cinstind, cinstim eroii —
Ne dovedim prin faptă vrednicia,
Prin noi se vede cum își cresc copiii
Partidul — Ceaușescu — România.

Spre comunism, cu inimă vitează,
Copiii țării-nvață bărbăția
Așa precum îi cresc și îi veghează
Partidul — Ceaușescu — România.

I 10853

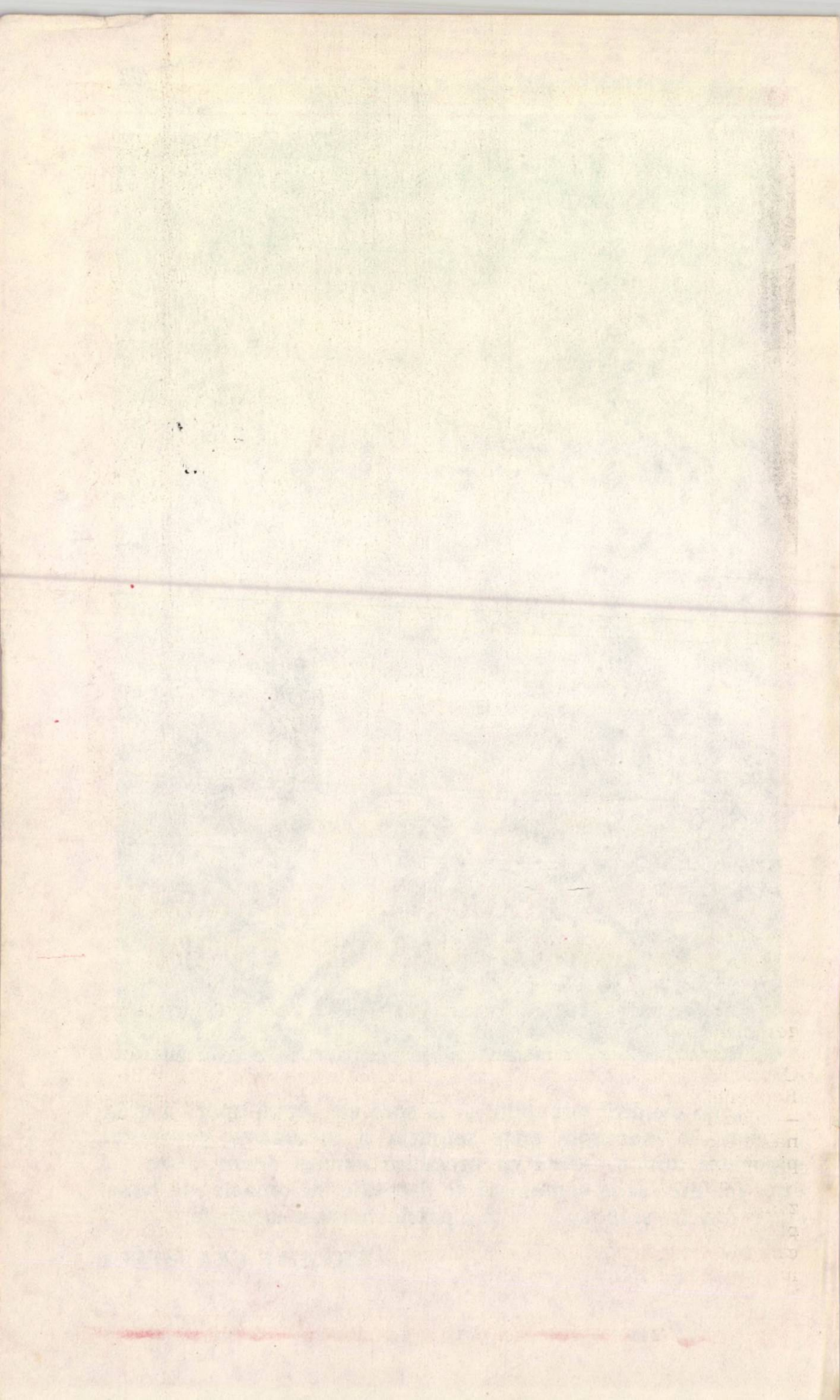
-- ULL 2014

U
FANT 2012

Aveți condiții minunate — și spre voi, dragi tineri și dragi pionieri, se îndreaptă toată mândria și încrederea partidului, poporului nostru, știind că pregătim urmași demni, care vor duce înainte făclia comunistă de dreptate, de omenie, de bunăstare, fericire și independență a patriei noastre socialiste.

NICOLAE CEAUȘESCU

34746

CĂLDURA DRAGOSTEI NEMĂRGINITE DIN INIMILE NOASTRE DE COPII

Încă un an își deschide filele în fața copiilor țării. Sint file ale dragostei, ale muncii, ale învățaturii.

Ocrotiți de lumina patriei, copiii cresc frumoși, harnici, cutezători. Cu nemărginită recunoștință ei își îndreaptă gândurile către ctitorul României de azi și de mâine, către marele lor prieten și îndrumător — tovarășul Nicolae Ceaușescu, către tovarășa Elena Ceaușescu, personalitate politică și științifică de înalt prestigiu, a căror grijă și dragoste părintească copiii, tînăra generație a țării le simt neincetat.

Preluînd de la părinți, de la comuniști, minunata ștafetă a cutezanței comuniste, pionierii și școlarii, toți copiii patriei cresc și își împlinesc aspirațiile într-o epocă de lumină, în anii de glorie ai epocii în care în fruntea partidului și a statului se află cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Vibrantul exemplu de slujire, încă din fragedă copilărie, a idealurilor partidului, a patriei, întreaga activitate neobosită a președintelui țării, a secretarului general al partidului, constituie pentru fiecare tânăr și copil un adânc izvor de învățăminte, înaltă pildă revoluționară a abnegației, a dăruirii, a năzuinței de a săvârși fapte de seamă pentru progresul și fericirea poporului român.

Copiii României socialiste învață, cresc, se pregătesc pentru muncă și viață în spirit comunist, în spirit revoluționar. Străduindu-se să se autodepășească la învățătură, în comportare, în pregătirea practică, în viața de organizație, purtătorii cravatei roșii cu tricolor își cinstesc prin fapte legământul de a crește ca fii de nădejde ai patriei, ai partidului, ai poporului.

Iar căldura dragostei și recunoștinței nemărginite pe care copiii o simt față de patrie, față de partid, față de popor, față de bărbatul viteaz din fruntea țării, reprezintă omagiul plin de prospețime, frumusețe și sinceritate pe care îl aduc de fiecare dată ei, copiii tuturor plaiurilor românești, celor prin grija cărora copilăria le este fericită, iar viitorul li se deschide luminos.

Cutezătorii

TINEREȚEA EROULUI

poem închinat copilăriei și adolescenței
tovarășului Nicolae Ceaușescu

Un tânăr, un erou

Aripile rîului Plapeea unduiau
deasupra unui suflet revoluționar.
Pe cîmpia luminată de culorile
curcubeului stătea un tânăr. Cartea
de istorie îi înflorea pe genunchi.
Gîndul tînărului alunecă pe ima-
ginea lui Mihai Viteazul. Ajunse
în istorie.

Mihai Viteazul răsturnă războaie
prin inelul apelor. În locul lor
rămase numai zîmbetul omenesc al
păcii.

Dorințele tînărului înflorau în
sînul istoriei. Fulgerele care stră-
băteau gîndurile lui atîrnau de bol-
țile păcii ca niște candelabre.

Mircea se vedea prin glorie. Din
cînd în cînd își ștergea fruntea cu
o primăvară curată.

Pacea aruncă peste războaie un
pumn plin de libertate. Un fluture
alb se așază peste bătălia de la Mă-
rășești.

Istoria bătea în inima tînărului
cu respirația ei plină de eroi, iar
vîntul îi mîngîia fruntea gînditoare.

Tinerețe

Copilăria lui cînta
la năul unei lebede albe.
Delta istoriei se revărsa
în memoria plină de taine.
Podgoriile libertății aveau pacea
cu fire de lacrimi. Pe țărnul
istoriei
se înălțaseră steagurile
muncitorilor.

Inimile lor luminau hotărîrea.
Zilele
curgeau prin creația albă a zorilor
spre un veac fericit. Glasul lui
era nins de pulberea gloriei.

Nu era singur nicăieri,
istoria îi ținea mereu gloria
pe sufletul ei plin de toate
miresmele
lumii. Sufletul lui avea conturul
limpede și curat
al unei zile de primăvară.

Copilul și muncitorii

Roua înghiți mustul amurgului.
Visele
sîngerară pe umerii muncitorilor.
Armele lor învinseră
pe cei fără căldură în suflet. Printre
muncitori se afla un copil. Mîinile
lui
puternice sorbeau pacea. Buzele
lui nu voiau
să uite istoria. Timpul își ascunse
roua
inimii în secunde. Greva gemea
pe ochiul pămîntului. Din rană îi
curse
un singe eroic. Își pansă rana
cu amintirea strămoșilor. Sufletele
lor
se legănau în tăcerea baladelor.
Veacuri mari dăltuiseră pacea.
Cerul
scutura ciorchine de zîmbete.
Imaginea lumii era plină de cîntece.

Deschidere de suflet

Toate drumurile și-au înfipt
rădăcinile
în cuvintele viitorului. Stătea
singur
în întunericul închisorii,
descifrînd viitorul.
Pe trecutul zidurilor
respirau sufletele strămoșilor.
Cioburi de lună îi înginau
cuvintele :
„Voi face totul pentru libertate și
pace !“

Respirația unei raze
îi mîngîia cu pacea ei luminoasă
sufletul revoluționar.

L-au întîmpinat toți voievozii
acestui neam
cu sufletele pline de glorie.
Burebista îi ieși înainte cu piine și
sare :
„— Ți-a dăruit istoria patriei,
inima ei
înmiresmată de voievozi,
dar, mai întîi, trebuie să-i faci
fericiți
pe oamenii țării tale !“

Voievozii au înflorit iar în istorie.
Tînărul Nicolae își arcui sufletul
ca un acoperiș uriaș
peste sufletele
tuturor oamenilor.

Vorbind oamenilor

Era tînăr ca un zîmbet
în largul universului. Așa
a înflorit
în mijlocul muncitorilor.
Cuvintele lui aprindeau luceferii.
A întins mîinile
peste vatra pămîntului
și a vorbit oamenilor :
— Veac de veac trebuie să ducem
tot mai departe visul strămoșilor!

Zorii muncii se iviseră
după surîsul arcuit peste cer.

Bucurie

L-am întîlnit în noua rază a
sufletului meu.
În dreapta lui se afla cupa gîndului
alb
în care se oglindeau pacea și
libertatea.
În stînga, se afla cupa în care se
scufundau
războaiele și sărăcia.
Iar în mijloc, el veghea în numele
dreptății
tezaurul primului zîmbet.
Curcubeul mileniilor îi acoperea
trupul viteaz
iar stema țării îi înflorea pe inimă.
Privirea lui se oglindea în ochii
cerului.

În inima lui cîntau mereu
tainele acestei istorii

Eram lingă el

I-am dăruit tovarășului Nicolae
Ceaușescu
florile albe ale copilăriei.
Pe fiecare petală se afla cîte o
adiere
de caldă recunoștință.
Vuietul istoriei mă atrăgea lingă
el.
Îmi țineam respirația
pe susurul izvoarelor lui.

Cuvintele lui bune zîmbeau inimii
mele.
Lingă el mă simțeam un adevărat
erou.

Patria

Umbra aerului răcorea
marginea lumii
iar inima dormea liniștită
în patul ei roșu.

Coloram amurgul
în culoarea gîndurilor
unui erou.

Prezentul murmură
versuri de mîine.

Patria este o lacrimă
a unui întins ținut de fericire
unde păsările se cuibăresc
în inima răsăritului.

Partidul și copilăria

Aerul plutește pe o pasăre albă
răspîndind în patria mamă
miresmele gloriei.

Cînd mă legăna mama,
Partidul îmi zîmbea la căpătîi
iar eu, printre lacrimi de copil,
am jurat
să duc mai departe, în viitor
fericirea și gloria
patriei mele.

MARIA MIHALI
elevă, clasa a VI-a,
Cenaclul „Vestitorii“ — Borșa

Cu prilejul deschiderii oficiale a anului de învățămînt 1981—1982, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați de tineretul studios cralovean cu manifestări calde de dragoste și stimă, cu nemărginită și profundă recunoștință.

DRUMURI SPRE NOI PISCURI

În curînd vom intra în anul al doilea al celui de al 7-lea cincinal al patriei noastre socialiste. Fiecare cincinal a însemnat o treaptă în dezvoltarea României. Cele șase cincinale de pînă acum măsoară un drum parcurs sub semnul celui mai nobil ideal : făurirea noii societăți, fiecare perioadă de cinci ani a evidențiat un uriaș efort colectiv. Patria de astăzi, bogată și înfloritoare, liberă și independentă, este rodul acestor cincinale în care efortul creator a fost permanent dublat de o gîndire revoluționară. Dar istoria ne arată că perioada ultimelor trei cincinale a fost cea mai plină în rezultate, cea mai dinamică, cea mai elocventă în ceea ce privește setea de creație materială și spirituală a poporului nostru. Mulți din tinereții țării s-au născut în această perioadă, ei au beneficiat și beneficiază din plin de soarele ei. A te forma ca tînr, ca om într-o ase-

menea perioadă reprezintă o mare șansă. Oameni născuți și formați în epoca Nicolae Ceaușescu...

Tineri ce au prins aripi de cuget și de muncă în epoca Nicolae Ceaușescu... Ei au început să viseze în această epocă, s-au pregătit pentru muncă și viață în acest timp solar... Iată cîteva realități ale vîrstelor tinere de acum, ale tineretului acestei epoci pentru care școala înseamnă viață și muncă, iar munca și viața o adevărată școală a patriotismului și umanismului revoluționar.

Vom intra, cei foarte tineri, cei tineri, cei maturi, cei vîrstnici, într-un an nou — al II-lea al cincinalului 1981—1985. A păși într-un an nou este un prilej de bucurie. Brazi simbolizează Timpul, timpul cel tînr, timpul ce se înnoiește mereu, pe care noi înșine îl înnoim prin faptele noastre. Trăim bucuria înnoirii Timpului și a Țării, pentru

FILE DE CRONICĂ

● 1981. Primul an al celui de-al șaptelea cincinal, nouă treaptă pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Noul cincinal continuă pe un plan superior munca neabătută pentru îndeplinirea Programului partidului în vederea creșterii și modernizării forțelor de producție pe baza afirmării revoluției tehnico-științifice în toate ramurile, devenind un cincinal al calității și eficienței.

● Evenimentul deosebit al anului, care a avut un nou și puternic imbold în activitatea plină de elan a oamenilor muncii din țara noastră, în vederea realizării cincinalului 1981—1985, l-a constituit gloriosul jubileu al împlinirii a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Măreața sărbătoare a pus încă o dată într-o strălucită lumină forța și unitatea partidului, întreaga sa activitate care s-a identificat de totdeauna cu aspirațiile poporului înfrunghind cele mai înalte idealuri ale sale. Strâns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul nostru înfăptuiește cu succes obiectivele Congresului al XII-lea pentru ridicarea României socialiste pe noi culmi de civilizație, de bunăstare.

● A avut loc cel de-al II-lea Congres al Consiliilor oamenilor muncii. Măsurile luate cu acest prilej au avut drept scop asigurarea unui cadru cât mai larg, democratic, de participare activă a maselor la conducerea societății și, totodată, întărirea răspunderii, ordinei și disciplinei, înfăptuirea neabătută a Programului partidului.

● În capitala țării a avut loc în acest an **Universiada '81**, o mare sărbătoare a sportului, păcii și colaborării tineretului studențesc al lumii. Această mare competiție sportivă a constituit o puternică manifestare de prietenie a tineretului lumii de pretutindeni, evidențiind dorința ca tinăra generație de pe întreg globul să trăiască într-o lume mai dreaptă, mai bună.

● Un moment deosebit în viața politică-ideologică a țării a constituit-o a 50-a aniversare a „Scintei” — sărbătoare cu profunde semnificații, expresie a atenției deosebite pe care partidul o acordă presei. Aprecierile, îndemnurile, orientările date cu acest prilej de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie un program cuprinzător pentru toți lucrătorii din presă și radioteleviziune.

● A avut loc la București cel de-al **XVI-lea Congres internațional de istorie**

că tot ce facem în uzine și laboratoare, în școli este dedicat înnoirii... Tot ceea ce realizăm este istorie — o istorie în care gravăm numele noastre de constructori destoinici și inspirați. De pe o treaptă a istoriei privim spre întinsurile anului 1982 în care descifrăm drumurile noastre viitoare. Pentru că în 1982 se află drumurile noastre continuate în sus, mereu în sus, spre alte și alte piscuri.

Am învățat și învățăm mereu să urcăm spre piscuri. Este menirea, datoria noastră de a ne propune, mereu și mereu, să abordăm cu gândul și cu pasul noi și noi înălțimi.

În Expunerea cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985, creșterea rolului consiliilor oamenilor muncii, dezvoltarea democrației muncitorești, socialiste în patria noastră, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al partidului nostru s-a referit pe larg la obiectivele și orientările fundamentale ale planului cincinal 1981—1985, planul dezvoltării calitative a întregii activități economico-sociale. Se desprind din acest important document idei de o deosebită actualitate, idei care impun o muncă și mai susținută în viitor. Dar, după cum știm prea bine, viitorul începe azi. Aceste idei se cer a fi puse în practică imediat. Ele sînt însoțite de cifre care conturează un vast cîmp de acțiune. Obiectivul strategic cel mai important este, în lumina acestui document, trecerea României din stadiu de țară în curs de dezvoltare în stadiul de țară mediu dezvoltată. Înfrăptuirea acestui obiectiv cere din partea tuturor o mare, o vibrantă dăruire patriotică. Această trecere nu se poate realiza fără un efort susținut, de proporții, fără conștiința implicării totale în istorie. Prin acest efort ești solidar cu Țara, cu prezentul și viitorul ei, te definești ca utecist sau comunist de nădejde.

Realizarea acestui pas uriaș înainte se află în strânsă legătură cu modul în care vom reuși să afirmăm noua calitate în toate domeniile muncii și vieții. Ni se cere să muncim mai bine, să gândim mai profund, mai matur. Noua calitate este o problemă generală, a țării, a întregului popor, dar și una personală, a fiecăruia dintre noi. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a denumit aplicarea largă a cuceririlor științei și tehnicii, dezvoltarea puternică a științei și învățămîntului, ridicarea nivelului profesional, tehnic, științific și cultural al tuturor oamenilor muncii drept factori fundamentali pentru obținerea noii calități.

Planul cincinal 1981—1985 pune un accent deosebit pe dezvoltarea mai accentuată a bazei de materii prime, a resurselor energetice interne, precum și pe dezvoltarea mai puternică a agriculturii. Caracteristica generală a planului este trecerea de la dezvoltarea extensivă la cea intensivă. Toate sectoarele economiei naționale sînt implicate în traducerea în viață a acestui obiectiv. Aflîndu-ne astăzi pe băncile școlilor de tot felul, avem datoria să cunoaștem temeinic obiectivele viitorului, prefigurate de documentele partidului. Și noi trebuie să ne considerăm părtași la îndeplinirea lor. Societatea ne așteaptă, are o deplină încredere în noi, în forța gândului și faptei noastre. Va veni timpul intrării în uriașul front al muncii a generației noastre. Acest fapt trebuie să se cunoască, pentru că este vorba de o generație născută și crescută în epoca cea mai înfloritoare din istoria României. Drumul nostru — de la banca de școală, de la atelierul școlar, la uzină, la laborator, la oricare loc de muncă din România socialistă — este drumul împlinirii și al afirmării, este drumul spre marile piscuri ale civilizației socialiste și comuniste.

FLORIN COSTINESCU

FILE DE CRONICĂ

a științei sub înaltul patronaj al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Această prestigioasă reuniune științifică internațională, care a avut ca deviză „Știință și tehnologie, umanism și progres“, a subliniat necesitatea ca cercetările și descoperirile științifice, întreaga activitate a oamenilor de știință să fie puse în slujba păcii și progresului. A avut loc de asemenea cel de al doilea **Congres Național de Chimie**, desfășurat sub înaltul patronaj al tovarășei academician dr. ing. Elena Ceaușescu.

● A avut loc un eveniment deosebit al vieții noastre culturale : cea de-a IX-a ediție a **Festivalului Internațional „George Enescu“**. După o bogată suită de manifestări omagiale desfășurate atît în țară, cit și în numeroase țări ale lumii, manifestări ce au marcat 100 de ani de la nașterea marelui muzician român — sărbătoare prevăzută și în cadrul marilor aniversări UNESCO — au urmat zilele festivalului constituite într-o adevărată sărbătoare a muzicii.

● Cronică externă a anului 1981 se definește prin amplele relații pe care țara noastră le întreține cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii fără deosebire de orînduire socială. Promovînd principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, țara noastră duce o politică de pace și prietenie cu toate țările lumii. În același timp, secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat cu toate prilejurile că înarmarea și cursa frenetică a înarmărilor duc la încordarea climatului politic internațional.

● Activitatea politico-educativă desfășurată de Organizația Pionierilor împreună cu școala, Uniunea Tineretului Comunist, a contribuit la creșterea responsabilității elevilor față de principalii lor îndatoriri — învățătura. La sfîrșitul anului școlar 1980—1981 (ultimul trimestru) s-a înregistrat o creștere a numărului de promovați.

● Debutul vacanței a fost marcat prin finalizarea concursului de creație tehnico-științifică „Start spre viitor“ și de anticipație „Atelier 2000“ și prin deschiderea expoziției republicane.

● Peste 2000 de echipe, totalizînd aproximativ 25 000 de expediționari, au participat în vara acestui an la cea de-a XII-a ediție a marelui concurs pioniresc de turism și cercetare științifică **Expedițiile „Cutezători“**.

60 DE ANI DE LA CREAREA UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

TINERETUL, VIITORUL PATRIEI

Tinăra generație a României socialiste aniversează în primăvara anului 1982 șase decenii de la crearea organizației sale comuniste unice — Uniunea Tineretului Comunist — moment de însemnătate esențială în istoria mișcării revoluționare și democratice de tineret din țara noastră, cu ample și profunde semnificații în gândirea și practica sa politică.

Actul istoric săvârșit în urmă cu 60 de ani a fost consecința firească a unui îndelungat proces de maturizare politică, ideologică și organizatorică — jalonat de perioade de acumulări și notabile salturi calitative — pe care mișcarea revoluționară de tineret din țara noastră l-a parcurs, timp de aproape un secol, alături de mișcarea revoluționară socialistă și sub îndrumarea sa nemijlocită.

Analiza evenimentelor de acum șase decenii impune relevarea rolului primordial al Partidului Comunist Român în ampla acțiune de făurire a organizației unice revoluționare de tineret din România, în orientarea acesteia pe un statornic făgaș comunist de activitate. În pofida dificultăților în care a fost nevoit să-și desfășoare activitatea după Congresul din mai 1921, partidul comunist și-a asumat toată răspunderea pentru formarea, creșterea și educarea tineretului în spiritul revoluționar, patriotic, pentru mobilizarea și antrenarea innoilor sale la eroica luptă pentru înnoirea din temelii a societății românești.

În concepția partidului comunist, tineretul revoluționar reprezenta, prin cetezanța gândirii și entuziasmul ac-

țiunii sale, nu un simplu punct de sprijin, ci un mediu social dintre cele mai prielnice pentru exprimarea idealurilor de libertate socială și independență națională, pentru dezvoltarea spiritului revoluționar care să ducă la împlinirea omului ca om. De aici, puternica înfrîurire pe care a exercitat-o asupra situării organizațiilor revoluționare de tineret pe temeiul programului și acțiunii comuniste, de aici, sprijinul efectiv și cordonarea nemijlocită — prin intermediul tinerelor sale cadre — a procesului de unificare politică și organizatorică a mișcării de tineret într-o organizație comunistă unică la scară României întregite.

Corolarul acestei intense activități politice și organizatorice a partidului comunist l-a constituit Conferința generală a tineretului socialist, din 19-20 martie 1922, cînd reprezentanții organizațiilor din toate provinciile istorice ale României — reușiți pentru prima dată la București — au pus bazele organizației comuniste unice de tineret, centralizată pe plan național. „Formarea în 1922 a Uniunii Tineretului Comunist, la un an după crearea Partidului Comunist Român, arată tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, a constituit un moment crucial în istoria mișcării revoluționare de tineret din România. (...) Se poate spune că Uniunea Tineretului Comunist a desfășurat în toată perioada ilegalității o intensă activitate de organizare a tineretului, de conducere a luptelor sale alături de clasa muncitoare, de toate forțele revoluționare și progresiste din România“.

Uniunea Tineretului Comunist s-a situat de la începutul existenței sale în fruntea mișcării revoluționare și democratice de tineret, eroismul, combativitatea revoluționară și patriotismul înflăcărat fiind virtuți dovedite cu prisosință în cele peste două decenii de luptă ilegală desfășurată alături de partidul comunistilor, sub conducerea și îndrumarea sa permanentă.

Urmind îndeaproape calea luptei deschisă de comuniști, U.T.C. a desfășurat o susținută activitate politică, ideologică și organizatorică pentru mobilizarea și antrenarea la acțiune revoluționară a tuturor categoriilor tineretului de la orașe și sate, indiferent de naționalitate; s-a afirmat viguros ca o forță unită, dinamică și combativă în amplele acțiuni sociale declanșate de proletariatul român cu deosebire în anii crizei economice din 1929—1933; s-a ilustrat pregnant în lupta împotriva fascismului, în marile manifestații și demonstrații antifasciste și antirăzboinice inițiate și conduse de partidul comunist pentru salvarea democrației și culturii, pentru apărarea independenței și suveranității României, a integrității sale teritoriale în fața tendințelor revizioniste ale blocului statelor fasciste.

La școala aspră a luptei eroice a partidului comunist, în creuzetul viu, incandescent al practicii revoluționare, U.T.C. s-a călit și maturizat nu numai pe sine, dar și oamenii ce i-a încorporat în cadrele sale organizate ori i-a atras sub steagul ideilor pentru care militau comuniștii. Și exemplul cel mai luminos dintre miile și miile de activiști creșcuți și afirmați în rândurile Uniunii Tineretului Comunist este persoana secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care din cea mai fragedă vîrstă s-a alăturat cu entuziasm luptei clasei muncitoare; s-a afirmat repede ca un autentic talent organizatoric; s-a impus prin nivelul tot mai ridicat de pregătire politică și ideologică, prin pasiunea revoluționară și patriotismul înflăcărat, spiritul de jertfă și dăruire pentru cauza clasei muncitoare, a poporului căruia îi aparținea.

Afirmată strălucit, începînd din 1933, în momentele decisive ale luptei revoluționare, patriotice a partidului comunist, activitatea tînărului comunist Nicolae Ceaușescu a imprimat mișcării revoluționare și democratice de tineret forță și dinamism organizatoric, angajare fermă și dăruire plenară în procesul viu al creației istorice. O activi-

tate tumultuoasă, desfășurată în condițiile unei permanente și dure prigoane a aparatului represiv, marcată de un lung și greu regim al temnițelor; o activitate care a contribuit în mod hotărîtor la intensificarea muncii partidului în rîndul tineretului, care a înfrîurit profund unitatea de acțiune a tinerei generații în lupta împotriva fascismului, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a patriei; o angajare efectivă la pregătirea și înfăptuirea marelui act al renașterii noastre naționale — revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944.

Noua etapă din istoria țării îl va găsi pe tînărul militant comunist Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar al C.C. al U.T.C. Experiența dobîndită în anii luptei ilegale, maturitatea politică și ideologică, spiritul organizatoric, dinamismul și fermitatea în decizii au fost plenar valorificate în dinamizarea participării tinerei generații la lupta forțelor democratice conduse de partidul comunist pentru instaurarea primului guvern revoluționar democratic din istoria României, pentru înfăptuirea unor profunde prefaceri înnoitoare în societatea românească și izbînda revoluției democrat-populare. Și aceasta cu convingerea fermă, nutrită și astăzi, că tineretul este viitorul de aur al țării, că aportul său la edificarea noii orînduiri poate și trebuie să fie cît mai mare posibil, cît mai prețios. Asemenea gînduri limpezi, de un robust optimism revoluționar, erau exprimate, în septembrie 1944, în coloanele primului număr legal al ziarului „Scînteia”, unde scria: *„Tineretul este viitorul unui popor; spre el își îndreaptă privirea și speranța toți oamenii de știință și politici. Cu energia și entuziasmul său, tineretul este o forță creatoare care, pusă în serviciul științei și progresului, poate da un ajutor prețios pentru dezvoltarea economică, socială, politică și științifică a unui popor”*.

A fost un îndemn urmat cu încredere de tînăra generație a patriei, un îndemn ce și-a găsit concretizarea în aportul său important la edificarea noii orînduiri în țara noastră și care, fără îndoială, se regăsește astăzi în hotărîrea sa fermă și entuziastă de a urma partidul, pe secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în realizarea mărețelor proiecte de viitor, așa cum le reflectă documentele istorice adoptate de Congresul al XII-lea.

Dr. CONSTANTIN PETCULESCU

Brașov, august 1981.

O IMAGINE

Cinci sute de copii pe treptele simbolice ale Forumului Național al pionierilor, adevărată constelație de vise și fapte, de frumusețe și făgăduinți. Pe retina aparatului de fotografiat clipa aceasta unică întipărește o imagine pentru viitor.

Încredințăm tiparului această fotografie convinși fiind că în ea,

PENTRU VIITOR

în semnificația ei, se vor recunoaște nu numai pionierii delegați, ci o constelație mult mai largă, constelația minunată a celor aproape trei milioane de fii ai patriei aflați astăzi la vârsta aspirațiilor cutezătoare.

A fi pionier al acestei țări frumoase, al acestui timp eroic, al acestui cutezător mers înainte al națiunii — iată temeiul unei profunde bucurii și responsabilități. La Brașov, pe treptele înșorite, zîmbește viitorului o generație de copii buni, vrednici, curajoși.

URMÎND EXEMPLUL COMUNIȘTILOR - „TOT ÎNAINTE!“

FORUMUL NAȚIONAL DE LA BRAȘOV

TRIBUNĂ DE DEZBATERI ȘI DE ANGAJARE REVOLUȚIONARĂ

În luna august, Brașovul a fost gazda unuia dintre cele mai importante evenimente pionierești ale anului 1981 — cel de al IX-lea Forum Național. Cinci sute de pionieri harnici și inimoși, reprezentanți ai purtătorilor cravatei roșii cu tricolor din toate județele țării, s-au reunit sub însuflețitoarea deviză „Urmind exemplul comuniștilor, tot înainte!“ pentru a analiza împreună modul în care ei și colegii pe care-i reprezentau au îndeplinit indicațiile date la Forumul tineretului de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit prieten și îndrumător al tinerei generații, de a găsi cele mai potrivite căi de acțiune pentru a ridica întreaga lor activitate pe o nouă treaptă calitativă.

De-a lungul a paisprezece zile, în cadrul acestei largi tribune de dezbateri care a fost Forumul Național, pionierii delegați și invitați au purtat un amplu și fructuos dialog asupra principalelor probleme ale activității pionierești și au stabilit măsuri concrete în vederea intensificării continue a participării lor la munca și conducerea Organizației Pionierilor. Tematica generoasă a dezbaterilor a oferit participanților prilejul de a realiza un bogat schimb de experiență asupra formelor și modalităților de acțiune în pregătirea prin muncă și pentru muncă a pionierilor și șoimilor patriei, a modului cum se acționează pentru diminuarea mediocrității, asupra felului în care ei, pionierii, concep, organizează, desfășoară și conduc propria activitate. O atenție deosebită a fost acordată de către toți cei prezenți în tabăra Forumului Național educației patriotice și revoluționare a purtătorilor cravatei roșii cu tricolor și a șoimilor patriei, pentru formarea unor puternice

sentimente de dragoste față de patria socialistă, față de gloriosul nostru partid, față de popor. Pionierii s-au referit la importanța pe care o acordă pregătirii lor politico-ideologice, pentru a cunoaște și înțelege cit mai profund politica internă și externă a partidului și statului nostru.

Ei și-au împărtășit din experiența lor și a colegilor din județele pe care le reprezentau, în organizarea și desfășurarea cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice, precum și a altor acțiuni interesante și instructive menite să le îmbogățească orizontul de cunoaștere. Dialogul viu și interesant din timpul dezbaterilor la această temă a relevat, de asemenea, dragostea pionierilor față de gloriosul trecut de luptă al partidului, față de realizările obținute de poporul nostru condus de Partidul Comunist Român în anii construcției socialiste, dorința tuturor copiilor patriei de a crește harnici, cinstiți, curajoși — cetățeni cu înalte calități morale.

A FI CUTEZĂTOR

A cuteza e cea mai frumoasă și cea mai de preț trăsătură a tinerețului. Cutezanța este pentru tineri poarta către nou. Firește, cutezanța nu acționează împotriva rațiunii și nu se desfășoară absurd. Cutezătorul tânăr respectă morala și spiritul de partid, mai ales în țara noastră socialistă. Însă cutezătorii înfruntă și pericolul, atunci când este în interesul colectivității sau al prietenilor lor. Ei țin fruntea sus fără teamă, știind dreptatea cauzei pentru care luptă. Dornici de a ști, cutezătorii își îmbogățesc cunoștințele, își însușesc noul. În numele unei conștiințe superioare, conștiința comunistă, exclud viclenia și lașitatea.

Caracterul cutezătorului este o împletitură din cele mai înalte ca-

lități ale omeniei. Cutezătorul sare întotdeauna în ajutorul celor amenințați de ceea ce este neomenos din partea altora.

Cutezătorii își iubesc mai presus de orice patria pe care o cinstesc prin faptele frumoase de muncă și învățătură. Ei iubesc partidul care a deschis țării un drum spre culmi tot mai înalte ale civilizației.

Dintre cutezători se aleg generațiile de mâine, cei ce vor prelua ștafeta muncii și luptei pentru un viitor luminos pentru toți fiii patriei, care să trăiască sub steagurile comuniste și tricolorul țării. Ei constituie un simbure de lumină a tot ce este nou și bun.

MIHAI BENIUC

Pionieri la școala muncii și a cutezanței

Din dorința pionierilor de a-i cunoaște la locurile lor de muncă pe cei ce prin munca lor plină de dăruire contribuie la înflorirea județului Brașov și a întregii țări, în programul Forumului Național au fost prevăzute numeroase vizite în întreprinderi industriale, întâlniri cu muncitori fruntași, lucrători în I.A.S. și cooperatori. Aceste vizite i-au făcut pe copii să înțeleagă și mai bine necesitatea de a se pregăti cu sîrguință pentru ca la vîrsta maturității să poată prelua cu cinste ștafeta muncii de la părinții și frații lor mai mari.

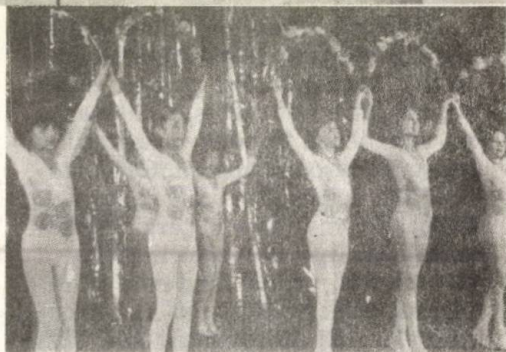

Mii de pionieri și șoimi ai patriei au evoluat pe marile scene ale țării în cadrul celei de a III-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României”. Vă prezentăm un fotocaleidoscop ilustrativ pentru virtuțile interpretative, pentru originalitatea și bogăția repertoriului lui artistic.

1. Un debut promițător pentru o orchestră de mandoline foarte tină — componenții ei sînt pionieri în clasa a III-a la Școala generală nr. 5 din Rădăuți.

INIMI TINERE ÎN FESTIVALUL NAȚIONAL

2. Firește că vîrsta foarte tină nu exclude marele succes de... public! Fapt probat și în cazul acestui înzestrat interpret de muzică populară — mesager artistic al Școlii generale nr. 3, Cîmpulung-Muscel.

3. Pe fastuoasa scenă a festivalului — trupa de balerine a Casei pionierilor și șoimilor patriei din Pitești celebrează printr-un dans plin de grație anotimpul florilor.

4. Tot pe aceeași scenă — o secvență „ritmată” din... lumea cărților și a caietelor!

„CÎNTAREA ROMÂNIEI“ ❀ ❀ ❀ ❀

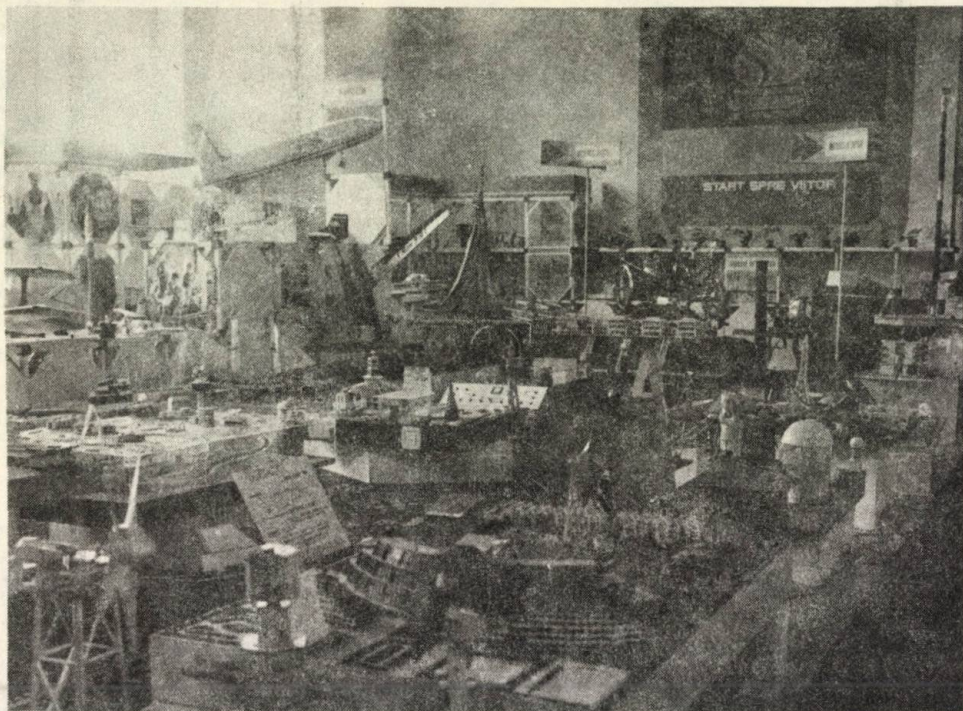
5. Echipa de dansuri populare a Școlii generale Agnita a invadat scena de la Sibiu prin tinerețe, ritm și costume sărbătorești.

6. Par că ascultă graiul propriilor mandoline — interpretele unei duiocese melodii din zona Neamțului.

7. Festivalul Național „Cîntarea României“ este totodată și o amplă competiție a muncii, a creației tehnice. Pe recepție — pionierii transmisioniști instruiți de profesorul specialist Gheorghe Ionescu de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Constanța.

CU ACAD. RADU VOINEA

**LA EXPOZIȚIA REPUBLICANĂ
A CONCURSULUI**

START
spre viitor

EDIȚIA 1981

Am participat de-a lungul anilor la numeroase expoziții „Start spre viitor” și remarc că de la an la an se înregistrează progrese îmbucurătoare.

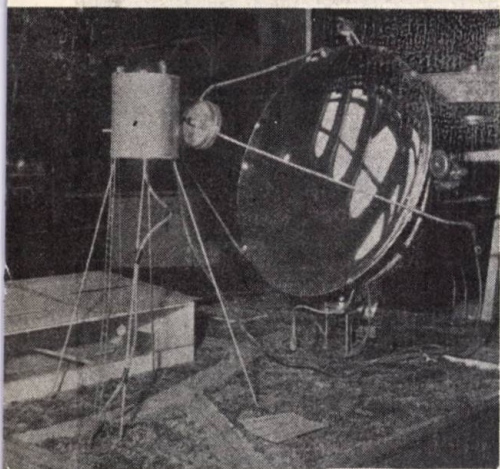
Sînt prezente aici preocupările de economisire a energiei, a materialelor, de găsire a unor surse noi, domenii importante înscrise în programul național de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, unul dintre documentele importante ale celui de-al XII-lea Congres al partidului. De asemenea, aș remarca, alături de aceste lucrări, o serie de realizări de anticipație, îndeosebi în domeniul arhitecturii,

în domeniul tehnicilor noi, care dovedesc o bogată imaginație, dar și în același timp un spirit realist. Alături de aceste realizări, o pondere importantă o au lucrările didactice, modelele, modelismul.

Dragi pionieri, aș vrea și cu acest prilej să vă amintesc că acțiunea aceasta de creativitate tehnică înseamnă deopotrivă cunoștințe științifice și imaginație creatoare.

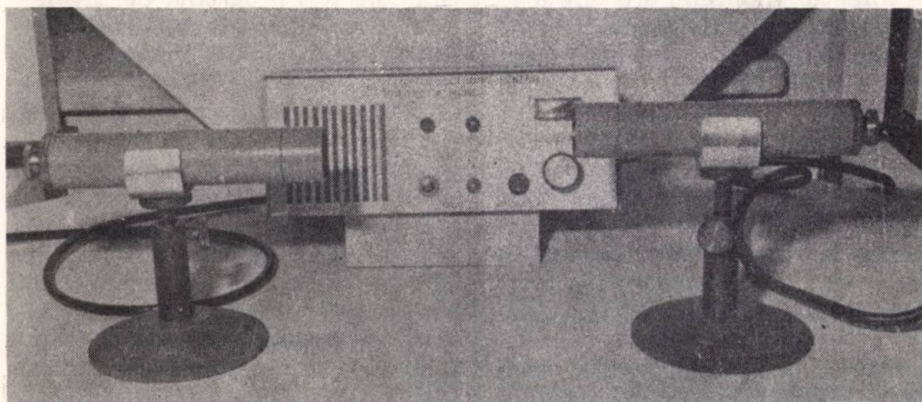
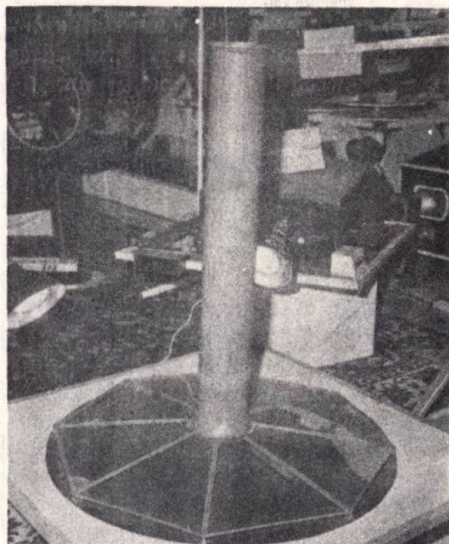
E adevărat că, cu 100—200 de ani în urmă, când științele erau mai puțin dezvoltate, această latură, a imaginației, era preponderantă. Astăzi însă, când științele sînt foarte dezvoltate, cunoștințele științifice capătă un rol din ce în ce mai important în procesul de realizare a invențiilor ; cu alte cuvinte, cineva care posedă o informație științifică nouă, de care nu dispun alții, are posibilitatea să facă invenții de mai mare valoare decît cineva care este dotat cu imaginație, fie ea și genială, dar care nu posedă decît cunoștințe învechite, la îndemîna tuturor.

De aceea, vreau să vă îndemn să dați toată atenția procesului de învățămînt, procesului de însușire

temeinică a cunoștințelor științifice. Să nu vă mulțumiți cu cîteva informații, crezînd că știți totul. Un vechi proverb spune : „Puțini știu cît de mult trebuie să știi pentru ca să-ți dai seama cît de puțin știi“. Cu cît citești mai mult cu atît asimilezi mai mult, cu atît ești în măsură să aduci lucruri mai valoroase în activitatea ta.

Ei bine, legea progresului cere ca voi să ne depășiți pe noi. De fapt care este raportul dintre noi și voi? Astăzi noi știm ceva mai mult decît voi...

Vă urez, dragi pionieri, să aduceți contribuții cît mai de seamă la viitorul luminos al patriei noastre.

Ieri — pionier, premiant la Concursul „Minitehnicus“ al revistei „Cutezători“, azi — primul cosmonaut al României, Dumitru Prunariu, pionier de onoare în tabăra Forumului Național al Pionierilor, 1981.

UN TÎNĂR - UN CUTEZĂTOR

Cum am aflat de întoarcerea pe pământ a echipajului mixt româno-sovietic Popov-Prunariu, la 22 mai 1981, m-am gândit la voi, dragi cutezători și tineri entuziaști, care aspirați să ajungeți tot mai sus, în sferile cele mai înalte, și la propriu și la figurat.

În cadrul național al preocupărilor noastre, referindu-ne la Prunariu, acest eveniment excepțional ne-a umplut inimile de bucurie și de mândrie, căci această eroică acțiune încununată de succes ne-a insuflat o încredere profundă în capacitatea noastră de gândire și de înfăptuiri mărețe, precum și în virtuțile noastre strămoșești, ce ne vin de la un vechi și brav popor cu părinți iluștri: Traian și Decebal.

Onorurile nu s-au lăsat așteptate, căci, după ce au evoluat cu succes și s-au întors nevătămați pe pământ, acești eroi ai spațiului cosmic au fost distinși, fiecare în parte, cu titlul de onoare suprem: *Erou al Republicii Socialiste România*.

Pentru tineretul nostru vom evoca figura căpitanului inginer

cosmonaut-cercetător Dumitru Prunariu (cum am făcut și la ședința Secției de Științe Tehnice a Academiei R. S. România, la 28 mai 1981), pentru a evidenția personalitatea sa deosebită.

Dumitru Prunariu s-a născut la Brașov, unde a absolvit toate treptele școlii pînă la examenul de bacalaureat, în anul 1971. În anii 1971—1976 a frecventat Facultatea de aeronave a Institutului Politehnic din București, luîndu-și diploma de inginer în specialitatea *construcții de aeronave*. Pe timpul cursurilor și-a însușit temenic disciplinele din programa de învățămînt și a depus eforturi susținute pentru a-și însuși deprinderile practice necesare constructorilor de aeronave. A avut o previziune remarcabilă: a elaborat un proiect de diplomă pe tema „*Avion supersonic cu geometrie variabilă*“.

A fost repartizat ca inginer stagiar la Întreprinderea de construcții aeronautice din Brașov, unde s-a integrat, în scurt timp, în procesul de producție. Dar năzuia la acțiuni mari, strălucitoare, în cel mai bun sens al cuvîntului.

Astfel, în august 1977 a absolvit cursurile Școlii militare de ofițeri de aviație și i s-a acordat gradul de sublocotenent. Pe baza unor aptitudini speciale, imediat după absolvirea școlii, a fost selecționat în grupul de candidați cosmonauți români. Iată un prim succes.

Pe timpul progresului efectuat în țară, a dovedit posibilități intelectuale deosebite, pasiune și perseverență în însușirea cunoștințelor și deprinderilor de pilot pe avioane cu reacție, de adaptare la condițiile zborului la viteze mari.

În U.R.S.S., după ce a trecut cu succes o expertiză medicală specială, a fost declarat apt pentru antrenamentul de pregătire a cosmonauților la începutul anului 1978, în Orașul stelelor.

În perioada de pregătire a manifestat multă conștiințiozitate și un înalt simț de răspundere în însușirea problemelor prevăzute în programa candidaților cosmonauți.

La cursurile teoretice, la activitatea de zbor, la salturile cu parașuta, la antrenamentele fizice, precum și la alte categorii de pregătire specifică a dovedit cunoștințe temeinice, stăpânire de sine, promptitudine și profundă

putere de analiză. La verificările și colocviile susținute a obținut calificative de „foarte bine” cu felicitări.

Aceste calificative au fost confirmate pe deplin în misiunile sale de adaptare la condițiile zborului cosmic și de cercetare științifică de un înalt nivel și interes deosebit. Comandantul și colegul său de echipaj, colonelul Popov, l-a caracterizat pe Dumitru Prunariu în termeni foarte elogioși, apreciindu-i în cel mai înalt grad pregătirea tehnico-științifică, datorită căreia a reușit să stăpânească toate tainele navei sale, iar cei din Orașul stelelor erau în plină admirație pentru acest tânăr atât de priceput și dinamic, care dovedea însușiri remarcabile.

Comportarea sa în zbor și strădaniile pe care le-a depus Prunariu ca să-și desăvârșească măiestria de cosmonaut și să execute înalta sarcină de cercetător științific pot fi luate drept pildă de către voi, cutezători și tinerii pasionați, pentru a încerca întocmai să vă puteți alege calea cea mai bună pentru realizarea aspirațiilor voastre în domeniile proprii de activitate, pentru desăvârșirea unei opere pe care o îndrăgiți, pentru ridicarea profesiei voastre la cel mai înalt grad de eficiență, pentru îndeplinirea impecabilă a înaltelor voastre îndatoriri către țară și către propria voastră persoană.

În exemplul viu pe care vi l-am expus mai sus, am vrut să arătăm că, printr-o pregătire adâncă, prin pricepere și muncă, prin entuziasm și pasiune, cu perseverență, curaj și cutezanță puteți realiza obiective înalte, care să evidențieze personalitatea și puterea voastră de creație. Orice realizare deosebită va îmbogăți tezaurul științific și cultural al patriei noastre; iar acțiunile cu caracter extraordinar vor ridica în lume prestigiul României. Înapune și succes!

Acad. ELIE CARAFOLI

CHIMIA

UNUL DIN PILONII CIVILIZAȚIEI

de prof. univ. dr. doc. ing. ALEXANDRU T. BALABAN,
membru corespondent al Academiei R. S. România

Ce domeniu este oare necesar să fie cunoscut, în afara cunoștințelor de specialitate, de către medici și farmaciști, de agronomi și zootehnicieni, de specialiști în alimentație și dieteticieni, de cosmeticieni și fotografi, de metalurghi și textiliști, de mecanici și energeticieni, de fizicieni și electroniști? Ați ghicit: CHIMIA.

Aplicațiile ei se găsesc peste tot și ele fac posibile „minuni” nebănuite anterior. Ar putea exista chirurgia modernă fără anestezice generale ori locale, fără înlocuitorii de plasmă și fără „organe artificiale”? Oare nu medicamentele actuale au stăvilit marile flageluri care secerau periodic milioane de vieți — ciuma, holera, tuberculoza, malaria? Electronica și cibernetica, tranzistoarele ori circuitele integrate și miniaturizate datorează și ele mult chimiei. Așa numita „revoluție verde” din agricultură a început cu îngrășăminte chimice și cu antidăunători clorurați, și ea continuă acum cu noi mijloace, care poluează mai puțin mediul ambiant, dar care reușesc să mărească încă mai mult producția agricolă. Pentru combaterea insectelor încep să fie folosiți feromonii, mesaje chimice cu structuri caracteristice fiecărei specii, pentru a nu distruge și insecte utile, cum sînt albinele.

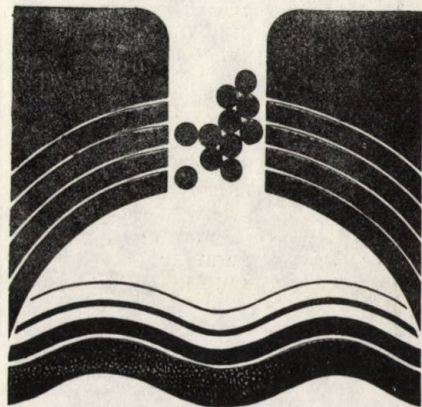
Cum ar arăta hainele noastre dacă n-am avea firele și fibrele sintetice (a căror producție depășește mult lina, mătasea, inul și cânepa ori bumbacul pe care-l importăm), coloranții (care de zeci și sute de ani nu se mai extrag din plante) ori detergenții? Cum ar arăta casele noastre dacă n-am avea sticlă și ciment ori mase plastice cu proprietăți atât de variate? În fine, cum am circula dacă n-am avea combustibili solizi ori lichizi care să acționeze motoarele fie direct, fie prin intermediul energiei electrice, și ea produsă azi încă în cea mai mare parte prin arderea combustibililor, ori dacă nu am avea cauciuc (cel sintetic îl depășește mult pe cel natural, importat)?

Ne-am obișnuit să privim aceste atribute ale civilizației ca pe ceva de la sine înțeles, dar nu este mult de cînd nu era așa. Ciorapii fini, țesăturile neșifonabile, detergenții, tranzistoarele, filmele colorate, televiziunea, vinilinul

și pielea sintetică, cimenturile dentare albe și majoritatea ierbicidelor, insecticidelor ori medicamentelor actuale nu erau cunoscute în timpul copilăriei părinților voștri ori al tinereții bunicilor voștri, adică acum 40—50 de ani. Chimiiștii au inventat substanțele care au deschis aceste noi domenii și au creat aceste noi nevoi.

Am folosit înadins cuvîntul **inventat**, deși de obicei despre chimiști se spune că descoperă. În realitate, marea majoritate a celor peste cinci milioane de substanțe chimice catalogate pînă azi și a zecilor de mii de noi substanțe care li se adaugă anual sînt **inventate**, fiindcă n-au existat înainte de a fi **gîndite** și apoi **sintetizate** prin metodele chimiei preparative. Doar o mică parte a acestor substanțe provin din produse naturale, cărora chimiști le **descoperă** constituția prin metodele chimiei structurale.

Mulți, citind cele de mai sus, vor să gîndi, poate: „Așa este, dar chimia este atît de grea, are atîtea simboluri și formule încît mi-e greu s-o înțeleg și nu-mi place.” Din păcate, în multe școli și cărți școlare chimia este, într-adevăr, prezentată ca un haos de formule și noțiuni care n-au nimic atractiv și, în consecință, cu greu pot fi urmărite pentru a li se desluși logica și pentru a fi învățate. De aceea, încă o dată din păcate, mulți din cei care profesează alte meserii decît cele direct chimice cunosc prea puțină chimie, cu evidente urmări nefavorabile atît pentru ei cît și pentru societate, deoarece am văzut la începutul acestor rînduri cum azi chimia pătrunde și

perfecționează aproape orice domeniu de activitate omenească.

În realitate însă, lucrurile nu stau așa, chimia anorganică și în special cea organică formează o superbă înlănțuire logică, ceea ce duce la speranța că nu peste multă vreme se vor putea prevedea bine proprietățile unor substanțe încă necunoscute, doar imaginând structurile lor și folosind relațiile cantitative dintre structura chimică și proprietăți, ce încep să fie descifrate de către chimiști, tot așa cum acum o sută de ani Mendeleev a prevăzut bine proprietățile unor elemente încă necunoscute la vremea lui. El a avut fericirea să-și vadă confirmate prevederile, căci trei chimiști de naționalități diferite au descoperit trei elemente prezise de Mendeleev, constatând că proprietățile lor se potrivesc întocmai celor estimate (este vorba de un francez, un german și un scandinav care au descoperit în minerale naturale galiul, germaniul și, respectiv, scandiul). Chiar în prezent, grație aplicării unor teorii matematice, cum este teoria grafurilor și a calculatoarelor electronice în chimie, se pot prevedea unele proprietăți fizice ale claselor simple de substanțe, cum sînt hidrocarburile saturate. Dar sîntem încă departe de a putea prevedea proprietățile fizice ale unor substanțe mai complicate și cu atît mai puțin proprietățile lor biochimice sau farmaceutice. De aceea prospectarea unor noi medicamente este încă în mare măsură o bijbiială empirică. Dar se întrevăd soluții noi. În primul semestru al anului 1981, într-o dezbateră organizată de Institutul oncologic din București, s-au analizat unele din aceste soluții elaborate în colaborare de chimiști din Timișoara (Zeno Simon, Ioan Moțoc, Adrian Chiriac) și București (Ion Niculescu-Duvăz, semnatul acestor rînduri și alții).

Discutînd despre modul de a prezenta mai atractiv chimia la nivel general, aș dori să amintesc că în 1982 va apare la Editura științifică și enciclopedică traducerea unei cărți elaborate

de un colectiv de chimiști americani („Chimie : experiențe și principii”) în trei volume, cu „Ghidul profesorului” și „Manualul de laborator” separate de textul propriu-zis. Este o lectură ușoară și plăcută, recomandabilă tuturor celor ce vor exercita nu numai profesiunea de chimist ori inginer chimist, ci și multiplele îndeletniciri enumerate la începutul acestor rînduri, indiferent dacă la examenul de absolvire sau admitere chimia este ori nu printre materiile cerute. Pentru fizică au apărut mai de mult două asemenea traduceri, iar recent, în editura „Albatros”, o carte românească excelentă : „Cui i-e frică de fizica modernă ?” de George C. Moisil.

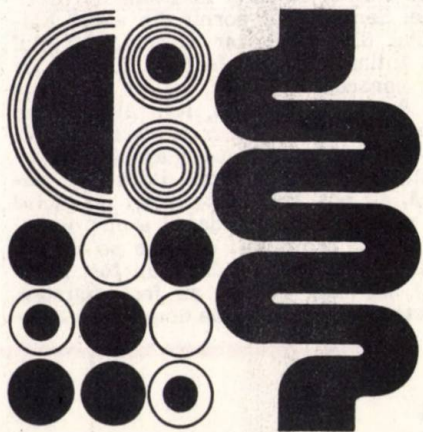
Pentru chimiști, chimia este interesantă și frumoasă pentru că :

- ea are încă multe necunoscute, aproape la tot pasul, care se pot descifra cu mijloace relativ modeste (spre deosebire de fizica energiilor înalte, de explorarea Cosmosului ori a adîncurilor oceanelor, care reclamă investiții mari) ;

- ea lasă friu liber imaginației, dată fiind infinitatea modurilor de combinare între atomi, care dau naștere substanțelor și interacțiilor dintre substanțe ;

- ea este o știință experimentală, cu rezultate materiale, palpabile și, unele, utile și aplicabile în practică. Și matematica, la fel ca și chimia, se bazează mult pe imaginație și intuiție, dar, nefiind o știință experimentală, nu produce rezultate direct palpabile ; în schimb, nu necesită biblioteci și laboratoare, ci doar biblioteci ;

- ca și alte domenii ale cercetării științifice, chimia contribuie la progresul civilizației și este o aventură, o explorare a necunoscutului. Astăzi, cînd era explorării Terrei s-a încheiat, iar cea a explorării altor planete n-a început încă, cercetarea științifică formează cea mai pasionantă canalizare a energiilor tineretului și a pasiunii lui de a străbate cărări nebătute.

Pagini de neuitat

— Eram copil în timpul acela. Dar în mintea mea s-au întipărit multe întâmplări. O țin bine minte pe învățătoare. Era tânără și se vedea că e speriată. Dar ne-a spus: „Copii, ai noștri or să facă dreptate, o să scăpăm de sărăcie”. De la tata am ascultat mai pe urmă multe istorisiri. El ne spunea cum au pornit răsculații, unii călări, cu gornisții în frunte, și nu s-au dat bătuți cu una, cu două. Dar a venit armată multă și n-au mai avut ce face. Unii au fost prinși. La primărie erau întrebați: „Cite pogoaane vreți?”. Spunea omul: „Unul, cinci, șase”. Și jandarmul îi dădea tot atâtea bice. Tatăl meu era om tare, stîlp, nu-l clineai. Și el, și frate-său luptaseră la '77 pentru independență. Sandu Lungu, unchiu-meu, a fost printre ostașii care l-au prins pe Osman-pașa. L-a văzut cum a predat românilor sabia!

Sînt cuvintele unei povestiri adevărate, ale unei povestiri dramatice, a cărei acțiune se petrecuse într-un sfîrșit de februarie întunecat și rece al anului 1907. Cel care rostea cuvintele trăise întâmplările, al căror ecou se păstrase viu într-un colț al sufletului său. Faptele se petrecuseră odinioară, într-un sat sărac de cîmpie (Putineiu, azi o localitate înfloritoare), iar cel care le relata era un oaspete îndrăgit al pionierilor: Dumitru Lungu — un bătrîn împovărat de ani, dar încă semeț la port, invitat la o adunare pionierească, la școală. Acolo a povestit el despre focul mării răscoale țărănești care în anul 1907 cuprinsese țara de la un capăt la altul. Țăranii nu mai puteau răbda sărăcia, foamea, umîlînțele exploatații la care-i supunea stăpînirea burghezo-moșierească. Atunci s-au ridicat ca să-și facă singuri dreptate. Semnalul a pornit din satul Flămînzii (Botoșani), iar de-acolo pîrjolul s-a întins peste tot în țară. Țăranii au ars conacele boierești, au ars condicile de datorii și învoielii, i-au alungat pe arendași. Împotriva celor care nu mai putuseră să rabde jugul apăsării boierești, autoritățile vremii, intrate în panică, au pus 150 000 de ostași pe picior de război, iar comandanții a opt divizii au primit ordin să-i reprime pe țăranii răsculați. 11 000 de țărani au fost sece-rați, iar sate întregi au fost distruse. Acesta fusese „actul de dreptate” al au-

torităților. Dirzenia, demnitatea cu care se ridicase țărănimea la luptă au dovedit tuturor că aceasta constituie o adevărată forță socială.

Astăzi, la trei sferturi de veac de la marea răscoală, urmașii celor căzuți în 1907, făuresc, sub conducerea Partidului Comunist Român, o nouă istorie. La douăzeci de ani, cît se împlinesc, în 1982, de la încheierea cooperativizării agriculturii, satul socialist a devenit o realitate la care cei care făuresc pîinea țării abia dacă îndrăzneau să viseze odinioară. Noua și profunda revoluție în agricultură folosind rezervele mari ale unităților agricole prin valorificarea cît mai bună a fiecărui metru de pămînt, prin îndeplinirea integrală a programelor de creștere a producției agricole, contribuie din plin la o și mai puternică înflorire a tuturor localităților patriei. Flămînzi, satul sărăciei și al foamei, care a dat cîndva semnalul de luptă al țăranilor, se pregătește să devină în curînd, ca dealtfel multe alte sate, un înfloritor centru urban. Casele sale, frumos gospodărite, noua întreprindere de textile, centrul său civic nou, în plină construcție, cele șase școli încăpătoare sînt mărturia bunăstării care înflo-rește pe pămîntul României socialiste.

În amintirea bunicilor și străbunicilor care au luptat pentru dreptate, oamenii din Flămînzi au ridicat la intrarea în localitate un obelisc. Înălțîndu-se cu semeție și vigoare spre albastrul cerului, el amintește de primăvara singeroasă pe care a trăit-o satul acum 75 de ani.

Aici, lîngă acest obelisc, noi și noi generații de copii rostesc cu solemnitate, atunci cînd primesc cravata roșie cu tricolor, Angajamentul pionierului. Aici se opresc copiii și, aplecîndu-se plini de respect, păstrează o clipă de tăcere, depun o floare. Aici, în zilele sărbătorești, din adîncul inimilor curate de pionieri izvorăsc versuri și cîntece de cinstire a eroilor, de profundă recunoștință față de partid, strălucitul făurar al istoriei noastre noi.

Cunoașterea trecutului de luptă al poporului nostru sădește în sufletul tinereii generații voința de a munci, de a-și dăruii întreaga energie înfloririi patriei.

BITI CARAGIALE

COOPERATIVIZĂRII AGRICULTURII

Primii locuitori cu care am făcut cunoștință la Sîntana, la vremea cînd cireșele dădeau în pîrg, au fost, desigur, pionierii. Bucuria și nerăbdarea cu care am fost întîmpinați erau firești: pentru prima oară în istoria acestei localități un echipaj de expediționari temerari și ambițioși obținuseră unul dintre cele mai rîvnite trofee — „Egreta de fildes”. Vestea a făcut repede ocolul comunei, așa încît despre isprava lor aflaseră și tovarășul primar, și tovarășul președinte al Cooperativei agricole „Viața Nouă”, și tînărul inginer, directorul complexului ovin, și o parte din membrii cooperatori cu care am

făcut cunoștință. Și este sigur că atunci cînd se va actualiza monografia comunei — o adevărată lucrare științifică păstrată cu grijă la primărie — în afara noilor realizări social-utilitare, a dezvoltării industriei, precum și a noilor doctări și rezultate din domeniul agriculturii și zootehniei, va figura la loc de cinste și acest succes al celor mai tineri cetățeni ai comunei.

*
*   *

Oamenii Sîntanei sînt harnici, lucru pe care-l poți vedea din felul în care își împodobesc ca-

sele și curțile, din aspectul civilizat al străzilor, din felul simplu și demn în care ei își poartă straiele de lucru sau portul sărbătoresc al duminicilor. Oamenii acestor locuri, români, maghiari și germani, înfrățiți în viața și munca lor, știu mai degrabă să înfăptuiască decât să vorbească.

— Bună ziua, tovarășe primar. Am sosit la dumneavoastră...

— Bine ați venit. Știm pentru ce. Vă rugăm să luați loc la noi.

— Dar când s-a aflat?

— Nu vă mirați, om fi noi comună, dar telefoanele funcționează și la noi. Deocamdată mai puțin — în viitor... Dar eu vă propun să începem cu începutul. De acord?

— Desigur. Ne interesează totul despre Sîntana, despre oamenii ei. Credeți că vom avea șansa să stăm de vorbă și cu tovarășul președinte al cooperativei agricole Ion Goina?

— Cu puțin noroc, poate. Din câte știu, astăzi are o zi destul de plină — livrări de tăurași, contrac-

tări, control la ferma legumicolă și altele multe. Vom încerca să-l răpim pentru câteva minute.

— V-am abătut de la subiect?

— Nicidecum. Dinsul face parte din începutul istoriei noi a comunei noastre. Un om absolut deosebit. Este președintele „Vieții Noi”, de la înființarea ei, din 1950. Poate că știți că Sîntana este o comună cu bogate tradiții agricole, că harnicii lucrători ai ogoarelor de aici au obținut și vor să obțină și pe mai departe recolte tot mai bogate.

— De la ce s-a pornit?

— Să spunem că s-a pornit de la o avere colectivă, în 1950, de 24 000 de lei. Practic astăzi averea obștească a cooperativei se ridică la 50 de milioane de lei.

Desigur, aceasta a presupus din partea membrilor cooperatori multă muncă materializată în recolte bogate, din ce în ce mai bogate. În 1979, spre exemplu, la C.A.P.-Sîntana s-au recoltat peste 4 600 kg grâu la ha, aproape 4 400 kg orz, peste 6 600 kg porumb boabe la ha, 17 500 kg cartofi la ha. Crescînd valoarea producției globale, cooperativa poate să-și cumpere mașini agricole, poate să construiască grajduri, să se autodoteze conform celor mai moderne cerințe ale agriculturii.

— Din câte știu, C.A.P. — Sîntana a primit în 1972 titlul de „Erou al Muncii Socialiste” pentru rezultate deosebite în sectorul vegetal.

— Este exact. În 1974 la noi s-a obținut cea mai mare producție de porumb — 7 400 kg boabe la ha — și de atunci s-a mers tot mai bine. După cum vedeți, titlul obținut i-a stimulat pe oameni și ne obligă și pe mai departe.

— V-aș ruga să ne spuneți câte ceva și despre dezvoltarea social-edilitară a Sîntanei.

— A pornit și Sintana noastră, ca multe alte așezări rurale ale țării, pe drumul urbanizării. Din 1976 a fost amenajată în comună o secție de preindustrializare a lemnului pentru mobilă; s-a construit un siloz pentru cereale, apoi Școala generală nr. 1 la care ați fost și dumneavoastră. Practic ridicarea nivelului material și spiritual al comunei se materializează în construirea a 54 de case cu parter și un etaj; extinderea alimentării cu apă potabilă pe lungimea de 9 km; introducerea canalizării pe lungimea de 4 km. La noi funcționează un liceu agroindustrial de pregătire a cadrelor pentru mecanizarea agriculturii. Avem, de asemenea, 4 săli de spectacole, o bibliotecă comună și 3 biblioteci școlare. Pentru asistența medicală a populației există un spital cu 95 de paturi, 3 dispensare și 2 cabinete stomatologice unde își desfășoară activitatea 55 de cadre medicale cu studii superioare și medii. S-a înființat, după cum știți, și o casă a pionierilor și șoimilor patriei. Și să mai adaug la toate acestea amenajările de drumuri și de trotuare (15 000 kmp).

— Și în perspectiva cincinalului actual?

— Am să enumăr doar câteva obiective. Deci: 100 de aparta-

mente proprietate de stat cu spații comerciale la parter; o stație de „Autoservice” (sînt mulți proprietari de autoturisme, după cum ați văzut); un complex comercial care se va întinde pe 420 mp; extinderea secției de mobilă și altele.

*
*   *

Luîndu-ne rămas bun de la primarul comunei Sintana, însoțiți de noua noastră gazdă — secretarul de partid al C.A.P. „Viața Nouă” — ne-am continuat drumul și, desigur, și dialogul despre oamenii și munca lor de agricultori sau crescători de animale.

— Să vă arătăm mai întii ferma legumicolă. Sînt 165 ha de culturi intensive care necesită o mare atenție și îngrijire. Avem aici tomate, ardeioase, rădăcinoase și ceapă. Anul trecut am ieșit printre primele ferme pe județ, cu cîte 2—3 vagoane de ceapă la ha.

În serele de roșii pătrunzi ca într-o livadă amenajată sub sticlă, pentru că tulpinile lor sînt mai înalte decît un stat de om. Am strania impresie că dacă aș pătrunde printre straturi m-aș rătăci ca într-o junglă.

Gazda noastră ne face cunoștință și cu cîțiva dintre cei mai vechi lucrători ai fermei. Sînt Mihai Kapeș (un veteran, după cum ne este prezentat), Ana Bonț și Elisabeta Bleizifer.

— Cîți membri cooperatori aveți aici, la Sintana?

— Cu totul, adică și cu cei care lucrează în sectorul zootehnic, avem 700 de membri. Dar sînt toți oameni unul și unul. Altfel nici n-am putea avea asemenea rezultate.

— Și nici dinșii satisfacția muncii pe care o depun aici.

— D'apoi, știți cum spune românul: atît cît muncești, atîta și ai. Și oamenii noștri sînt cu toții foarte mulțumiți de cum cîștigă.

— Dar pionierii vă mai ajută și ei ?

— O, bată-i soarele, că dragi îmi sînt ! Numai acum, în primăvară, or venit de ne-or cules o tarla de spanac. Ei ar vrea mai mult, dar puterile lor sînt încă mărunte. Să crească sănătoși, că noi ne mîndrim cu ei.

*   *   *

Încă un popas și alte explicații. Ne aflăm la îngrășătoria de tineret taurin — un modern complex zoo-tehnic, cu o capacitate de 3 700 de capete. În cele 8 grajduri, întreg procesul tehnologic se desfășoară automat, adică furajarea, adăparea și evacuarea dejecțiilor. Îngrijitorul îmbrăcat într-un halat albastru supraveghează ca totul să se desfășoare normal.

— Mai avem și 300 de cai cu care lucrăm în locul mașinilor — îi folosim la atelaje.

— La dumneavoastră, în Sintana, există o veche tradiție în ce privește creșterea animalelor.

— Vedeți, este și mare nevoie, nu numai pentru economia națională, dar sînt foarte căutate și la export. Iar dacă noi am ajuns milionari, apai să știți că sîntem și pentru că am știut să creștem vite.

— Am auzit și de o fermă de ovine.

— Avem, da, 6 000 de capete și o îngrășătorie de porcine cu 4 000—4 500 de capete.

*   *   *

În douăzeci de ani de agricultură socialistă, umăr la umăr, români, maghiari și germani, cooperatorii din Sintana și-au transformat încetul cu încetul comuna lor, ca și viața lor într-o așezare înfloritoare și într-un trai cu adevărat îmbelșugat. Astăzi, în Sintana se creează premisele pentru o nouă și profundă revoluție în agricultură în ce privește producția, productivitatea, nivelul tehnic menite să asigure dezvoltarea unei agriculturi moderne, eficiente.

EMILIA TEODORU

PATRIA MEA

Încercuită de ape și de istorie
din deal în deal, din veac în veac
aprinde focuri, patria mea, când se
apropie
vremea speranței, iarba de leac;
mulți au crezut că ești un drum
spre Rîmuri,

ți-au semănat în umeri călăreți
și-au presărat cenușa lor pe piatra
unor morminte ce erau cetăți.
Mulți au crezut că ești o prelungire
pentru imperiile-n marș grăbit
și te-au plimbat cu degetul pe
harta

durerii noastre fără asfințit.
Mereu rămas câte-un cuvânt afară
a luminat prelung din deal în deal,
mereu ni s-a născut câte-o

speranță
și-un călăreț s-a fost pierdut de
cal.

Avem cuvinte încărcate-n arme
și îndreptări destule mai păstrăm
și obiceiul vechi de a fi liberi,
cu el ne naștem, sîntem și durăm.

NINGE-N CARPAȚI

Ninge-n Carpați, cu veacuri ninge,
cuvinte vechi s-așează în păduri,
noi am făcut din ele adăposturi
și cînd a fost nevoie, chiar securi.

Ci, iată, cărturarii mei bătrîni
dînd nume la izvoare și la ram;
ci, iată, ochii lor ca o zăpadă
prin care către viitor urcam.

ninge-n Carpați ca să răsără grîul,
ca, liberi, limba noastră s-o vorbim,

de munți apropiați-vă cu gîndul
cum prin istorii ne călătorim.

și de ce se face vînt, se face seară
s-aprind cuvinte veșnice-n Carpați,
se vede limpede rotund de țară
și se întorc la casa lor, bărbați.

Ninge-n Carpați, cu veacuri ninge,
cuvinte vechi s-așează în păduri,
noi am făcut din ele adăposturi
și cînd a fost nevoie, chiar securi.

UN MARE ȘI STRĂLUCIT CĂRTURAR ROMÂN:

VASILE PÂRVAN

În paginile calendarului pe anul 1982 se află înscrisă o importantă aniversare: 100 de ani de la nașterea lui VASILE PÂRVAN, una dintre marile personalități ale culturii românești, istoric de mare prestigiu. S-a născut la 28 septembrie 1882 în satul Huruiesti din județul Tecuci (azi în județul Bacău). După ce și-a terminat studiile la Universitatea din București, avind ca profesori pe Nicolae Iorga, Dimitrie Onciul, Ion Bogdan, Dimitrie Evolceanu, Simion Mehedinți, le-a reluat pe timp de patru ani în Germania, unde a obținut un strălucit doctorat în Istoria antică. Acolo a scris el și o seamă de lucrări foarte valoroase referitoare la antichitatea romană. Întors în țară în 1909, a primit catedra de Istorie antică de la Facultatea de Litere din București, a fost numit în 1910 director al Muzeului Național de Antichități, iar în 1911 a fost ales Membru corespondent al Academiei Române, pentru ca doi ani mai târziu, să-i devină membru activ. Încă de la începutul acestor posturi și demnități, el a început o serie de cercetări arheologice pe teren în diferite părți ale țării și cu deosebire în Dobrogea, unde în 1911 a inaugurat explorarea sistematică a cetății romane Ulmetum (lingă comuna Pantelimonul de Sus). Terminind lucrările din acest punct, în 1914, a întreprins o altă campanie de săpături, pentru explorarea, de asemenea, în stil mare, a vechii cetăți elenice Histria, care continuă a reprezenta până azi un șantier principal al activității arheologice din România. Concomitent, a condus cercetări similare în alte localități, pentru ca în 1922, să-și lărgască domeniul activității, îndreptându-și atenția asupra trecutului preroman al țării noastre.

Istoric, arheolog, filosof, Vasile Pârvan a fost un eminent savant, o personalitate de puternică inteligență și forță creatoare, care a adus contribuții esențiale la dezvoltarea culturii noastre. Lui i se datoresc, pe lângă numeroasele și magistralele sale lucrări științifice, volumele de eseuri literar-filosofice „Idei și forme istorice” și „Memoriale”, reprezentând adevărate tezaure de gândire superioară exprimată într-un distins stil academic. Numele acestui ilustru cărturar român s-a impus mult și peste hotare. Director al Școlii Române din Roma, o instituție de înalte studii istorice, arheologice, filologice și artistice, el a fost și membru al mai multor instituții academice de seamă din străinătate, de pildă, profesor „agregat” al vestitei universități „Sorbonne” de la Paris, Membru al Academiei „dei Lincei”, cel mai înalt for intelectual al Italiei.

S-a stins din viață cu totul prematur, la 26 iunie 1927.

La 100 de ani de la nașterea lui Vasile Pârvan, istoricul **prof. univ. RADU VULPE**, membru titular al Academiei de Științe Sociale și Politice, a avut amabilitatea de a evoca pentru „Almanahul” nostru unele momente pe care le-a trăit ca discipol și colaborator al marelui cărturar.

AȘA L-AM CUNOSCUȚ

Ca mulți tineri de vîrstă „cutezăto-
 rilor“, mi-a plăcut și mie, încă din co-
 pilărie, istoria, care m-a pasionat și mai
 mult cînd, petrecîndu-mi vacanțele în
 Dobrogea, unde părintele meu își avea
 slujba de feroviar, am avut prilejul să
 văd aievea resturile de cetăți și de
 orașe din vremea romanilor. Paralel cu
 anii mei de școală, de la cursul ele-
 mentar pînă la ultimele clase de liceu,
 am căutat să citesc cît mai mult din
 marile cărți de istorie, dar cu deose-
 bire m-au atras rapoartele de săpături
 din Dobrogea ale lui Vasile Pârvan, ca
 acelea de la Ulmetum, de la Histria,
 de la Tomis. Eram fermecat de conțin-
 utul lor erudit, de expunerea clară a
 descoperirilor, de interpretarea lor in-
 genioasă și realistă, de știința covîrși-
 toare a autorului. Nu-i văzusem nici-
 odată chipul. Nu aș fi vrut să arate la
 fel cu mai toți profesorii și învățații
 din acel timp, care obișnuiau să poarte
 mustăți mari și barbă. Îmi plăcea să
 mi-l imaginez ca pe un roman clasic,
 cu fața complet rasă, cu privire ageră,
 cu expresie sobră și impunătoare. Și
 pe cînd eram în ultima clasă a liceu-
 lui, în luna mai 1919, am aflat din
 ziare că în aula Academiei Române, în
 ședință publică, academicianul Vasile
 Pârvan urma să țină o comunicare cu
 „Gînduri despre lume și viață la greco-
 romanii din Pontul Stîng“ (numele an-
 tic al țărmlui de apus al Mării Negre).
 M-am dus la această manifestare
 animat de curiozitate pentru subiectul
 anunțat, dar mai ales de dorința de
 a-l vedea, în sfîrșit, pe savantul care
 se impusese admirației mele. Am fost
 uimit de desăvîrșita potrivire dintre în-
 fățișarea sa reală și imaginea ideală
 pe care mi-o făurisem despre persona-
 litatea sa. Cu obrazul ras și cu ochii
 săi pătrunzători, privind de sub sprîn-
 cene bogate, semăna în adevăr cu
 portretele cele mai caracteristice ale
 romanilor din antichitate. Îmbracă-
 mintea sa neagră, întregită cu o cra-
 vată de aceeași culoare, care lăsa ve-
 derii foarte puțin din albul gulerului,
 fi dădea un aspect sever. Textul pe care
 îl citea, reconstituind din inscripții cu
 o măiestrie minunată sufletul locuito-
 rilor antici de pe litoralul pontic, mă
 cucerise și pe mine, ca pe întregul au-
 ditoriu.

Dar și mai puternic avea să mă im-
 presioneze înfățișarea lui Vasile Pârvan
 într-o ședință următoare a Aca-
 demiei, în septembrie 1919, în cadrul so-
 lemn al comemorării a 1800 de ani de
 la moartea împăratului Traian. M-am
 dus la această ședință plin de entu-
 ziasm pentru epocala semnificație a
 comemorării într-un moment cînd tot

neamul românesc triumfa pentru îm-
 plinirea de curînd a multisecularului
 său ideal de libertate și de dreptate.
 Vasile Pârvan, căruia îi revenise cin-
 stea de a ține cuvîntarea comemora-
 tivă, s-a dovedit pe deplin demn de
 măreția momentului, citindu-și, cu vo-
 cea sa baritonală, natural nuanțată,
 splendide pagini de evocare istorică,
 în fața bustului lui Traian așezat pe
 masa tribunei. Se adresa acestui chip
 ca și cînd i-ar fi prezentat împăratului
 întemeietor un raport despre statorni-
 cia și vrednicia poporului român. A
 fost pentru mine o zi de neuitată în-
 cîntare și de înălțare sufletească.

Un an mai tîrziu, după ce termina-
 sem liceul și îmi făcusem și stagiul
 militar, m-am înscris la Secția de isto-
 rie și geografie a Universității, alegînd
 ca materie principală istoria antică.
 Mi-am ajuns astfel țelul de a deveni
 studentul lui Vasile Pârvan. I-am
 sorbit cu nesaț cuvintele clare și con-
 vingătoare, m-am pătruns de idelle
 sale originale, de rigoarea metodelor
 sale de cercetare și de gîndire, de is-
 cusința sa în a descoperi adevărul deo-
 potrivă în cercetarea migăloasă a iz-
 voarelor și în urmărirea înlănțuirii fe-
 nomenelor istorice. Totuși, timp de doi
 ani n-am făcut decît să-l ascult vor-
 bind de la catedră, fără a avea o con-
 vorbire personală cu el. Abia către
 sfîrșitul anului al doilea, mi s-a ivit
 prilejul de a mă apropia de prestigioasa
 sa personalitate. Tocmai pregăteam
 pentru seminarul de geografie al pro-
 fesorului S. Mehedinți o lucrare des-
 pre „Bărăganul în antichitate“, întru-
 nind într-o aceeași preocupare două
 predilecții ale mele: una pentru ținu-
 tul în care mă născusem, județul Ialo-
 mița, alta pentru istoria antică. Era un
 subiect original și simțeam nevoia
 unor informații noi, pe care numai pe
 cale arheologică speram să le găsesc.
 Așa am ajuns să vizitez, din proprie
 inițiativă, o cetate getică de pe valea
 Ialomiței, la Piscul Crăsanilor, consi-
 derată pînă atunci enigmatică. Am
 strîns de acolo fragmente de ceramică,
 printre care, amestecate cu elementele
 de factură locală, unele denotau o pro-
 veniență greco-romană. Aducîndu-le
 la București, le-am arătat lui Vasile
 Pârvan prin mijlocirea unui coleg care
 se afla mai demult în apropierea lui.
 Cum le-a văzut, „Magistrul“ (acesta îi
 era titlul cu care noi, tinerii, îl numeam
 fără știrea sa) s-a arătat foarte
 interesat de asemănarea respectivelor
 cioburi cu cele pe care le cunoștea
 din Dobrogea și pe care le întîlnise cu
 un deceniu mai înainte în cercetările
 sale din sudul Moldovei. M-a chemat
 la el, s-a interesat de localitatea ialo-
 mițeană de unde le procurasem și mi-a

cerut să-l duc acolo, ceea ce am și făcut în duminică cea mai apropiată, într-o zi din iunie 1922. S-a întors profund impresionat de cele constatate.

INEPUT DE DRUM

Acea excursie arheologică a fost începutul colaborării mele cu Vasile Pârvan, dar totodată și prilejul unei decisive cotituri în activitatea lui, căci, în spiritul său frământat de idei mari, încolțise gândul de a se consacra studierii trecutului patriei de dinaintea romanilor, pentru a întregi cadrul preocupărilor pe care până atunci le limitase la epoca greco-romană. În mai multe duminici, din aceea vară, m-a luat cu mașina lui, de fiecare dată împreună cu câțiva alți colegi, pentru a cerceta noi șantiere arheologice getodacice din Cimpia Română. Am luat parte atunci și la lucrările șantierului său de la Histria. Aici am avut posibilitatea să-l cunosc mai bine, fiind, săptămîni întregi, tot timpul împreună. În lungile noastre conversații, nu-l slăbeam cu întrebările mele de tinăr discipol dornic de cunoștințe multe, variate și temeinice, pe care el mi le dăruia din belșug. Nu era numai deținătorul de știință severă, cum apărea de la catedră, ci și un om de inimă, cu suflet cald, gata să împărtășească celor din jur amintirile sale personale, sentimentele sale nobile, preferințele sale în domeniul artelor și al literaturii.

În 1923, Vasile Pârvan și-a reluat activitatea de cercetare a urmelor pre-romane din stînga Dunării, trecînd la organizarea de săpături în centrele getice pe care le vizitase cu mine în anul precedent. A început cu cetatea de la Piscul Crăsanilor. Numai că problemele ce i se iveau erau atît de multe, de felurite și de complicate și totodată atît de atrăgătoare, încît, pentru a le trata integral, neobositul istoric s-a văzut prins într-o muncă imensă, din fața căreia, însă, nu s-a dat la o parte, ci, dimpotrivă, a continuat-o, ajungînd astfel după patru ani să realizeze monumentală sa lucrare „Getica”.

Fără să-mi fi dat seama atunci, am fost cel dintîi dintre elevii săi care l-au secundat în activitatea arheologică, dar curînd mi s-au adăugat alți colegi. Pârvan a izbutit în scurt timp să alcătuiască un colectiv de discipoli, cărora a știut să le insufflă entuziasm trainic pentru antichitate, punînd temelile unei școli științifice, care, sporînd din generație în generație, și numeric, și calitativ, avea să ajungă la impunătoarele progrese de azi ale arheologiei românești. E unul din meritele sale cele mai prețioase.

După ce s-au încheiat săpăturile de la Piscul Crăsanilor, Vasile Pârvan m-a onorat cu misiunea de a săpa pe răs-pundere proprie stațiunea getică de la Piscul Coconilor de pe marginea lacului Mostiștea și de a proceda la o cercetare amănunțită în jurul acestei ape, pentru descoperirea unor noi puncte arheologice, prelungînd-o apoi pe malul Dunării pînă la Călărași. În 1924, mie și soției și colegei mele Ecaterina Dunăreanu-Vulpe, care participase și la recunoașterile preliminare din anii precedenți, ne-a încredințat săpăturile din cetatea getică de la Tinosul pe Prahova. Ne luaserăm licența și, în toamna aceluiași an, ne-a trimis pe amîndoi pentru completarea studiilor, pe timp de doi ani, la Școala Română din Roma, pe unde aveau să treacă și cei mai mulți dintre ceilalți discipoli ai săi. Cînd ne-am întors de acolo, el ne-a prevăzut în planul de activitate arheologică pe 1927 cu explorarea sistematică a importantei cetăți de la Poiana pe Siret, în Moldova de Jos. Tocmai ne făcuse și recomandările pentru Doctorat pe baza lucrărilor scrise la Roma, cînd, pe neașteptate, am fost loviți de dureroasa știre că acest spirit superior a încetat din viață, în urma unei intervenții chirurgicale tardive, la o vîrstă care nu însumase 45 de ani, îndoliind cultura neamului ro-

SUB VRAJA IZVOARELOR

Drumul nostru spre școală
Este plin de soare,
Printre oameni și flori ;

Pentru că ei veghează,
În Piața Unirii
Porumbeii au pas liniștit,
Printre flori și copii

Și-atunci...

Sub vraja acestor lucruri frumoase,
Sub povara unui gând frumos
De zăpadă,
De recunoștință și de mulțumire,
Se-nclină o creangă de brad
În munții noștri-ngîndurați.
Undeva în inima codrilor...

Sub cristalul unui izvor,
Neștiut privirii de om,
Susură cel mai curat cînt de
stavă —
Cîntul inimii mele.

Din căușul palmelor și din cupa
inimii,
Sorb apă vrăjită ca să-nțeleg
Strălucirea clipei, taina bucuriei.

MIHAELA AVRĂMUȚ
Iași

mănesc cu o pierdere iremediabilă. Numai la o lună după acest tragic eveniment, au început săpăturile de la Poiana, continuîndu-se după aceea an de an, timp de două decenii, cu rezultate bogate și deosebit de importante pentru istoria culturii getice, menite să-i confirme și să-i completeze considerabil scinteietoarele concluzii din „Getica“.

Ne găsim acum — cei care mai sîntem în viață — la o vîrstă care însumează de două ori mai mulți ani decît a avut el parte să muncească pentru prosperitatea științei și culturii, dar toți aceia care ne-am împărtășit din darurile nespuse ale spiritului său, îl socotim în perpetuitate un Magistru neîntrecut, închinîndu-i și acum, la aniversarea centenarului său, un pios gând de omagiu și de recunoștință.

FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU URȘII!

„Zoltán s-a luptat cu urșii!“, „Băiatul a învins o ursoaică!“, „Feciorul lui Orban a fost în mare pericol!“ Așa începeau oamenii din comuna Lueta, județul Hunedoara, să-și povestească unii altora ceea ce auziseră din gura propriilor fii, de față la întimplare. Zarva era atât de mare pentru simplul motiv că eroul povestirii nu era nicidecum un tânăr voinic sau un bărbat în toată firea. Era, pur și simplu, un copil! Cum s-a luptat Zoli cu urșii? Folosindu-și inteligența, curajul, abilitatea și, nu în cele din urmă, deprinderile formate în timpul antrenamentelor din cadrul activității de pregătire pentru apărarea patriei. De altfel, în acea zi, în pădurea deasă chiar o astfel de acțiune se desfășura: orientare turistică. Pregătită cu multă vreme înainte (fînd vorba de faza județeană a concursului), mica expediție a celor opt pionieri a început obișnuit. În

fruntea lor — Orban Zoltán. Atent la tușiuri, grăbit să găsească plicul cu problemele de rezolvat, s-a trezit parcă din senin, față în față cu o... ursoaică. Primul său gând a fost să-i îndepărteze pe ceilalți copii care erau în urmă. „Fugiți!“ le-a strigat el. „Ursul“, a mai zis, și a hotărît să înfrunte pericolul singur. Cum, însă? Auzise că ursoaica este foarte agresivă cînd are pui. „Să mă așez jos și să stau nemîșcat“, și-a amintit el vechiul truc. N-a apucat, însă, să se întoarcă că a și simțit o usturime pe spate. Laba puternică, cu ghiare ascuțite l-a trîntit la pămînt. „Ce să fac?“ s-a gândit iute, cu același sînge rece, curajosul băiat. Acum, nu se mai putea ridica. Simțea răsufierea animalului. Între timp, mormăind se apropiaseră și cei doi ursuleți, însoțiți de... urs.

Într-o fracțiune de secundă, a hotărît: se va rostogoli cu iuteală pînă în prăpastie. Nu era prea adîncă, după cum știa, iar jos îl aștepta apa.

„Atît de repede s-a petrecut totul, că n ci mie nu-mi vine să cred că a a a fost“, m rturise te băiatul. „ nainte de a mă arunca în apă, ursoaica tot m-a mai „atins“, furioasă, cu o labă. De abia c nd m-a văzut jos, a renun at  ndep rt ndu-se...”

Desigur, în sf r it, ursoaica  n elesese cu cine avea de-a face !

FLACĂRA DIN TELEVIZOR

Pe Mariana  i Simona, cele două surioare, Gra ian Dobre, dintr-a opta, le  tia bine. Mai în fiecare zi, c nd se întorcea de la școală ( c. gen. nr. 13, Satu Mare), le  nt lnea în micul părculeț din fa a casei l r. Se oprea, le întreba c te ceva  i pleca. Uneori, c nd nu era grăbit, la rug min ile lor zăbovea mai mult.

Într-una din zile, c ut ndu-le cu privirea, Gra ian nu le mai văzu pe cele două fete. „S-or fi îmbolnăvit, se mai  nt mpl  la cop ii mici“, g ndi băiatul  i hot r  să plece. Înainte însă mai aruncă o privire spre locuin a feti elor. I se păru că le z re te la geam. Se apropie mai mult  i, în acele momente, constată cu uimire comportarea lor nefirească. Strigau, pl ngeau, alergau la ferestre  ncerc nd, fără să reu easc , să le deschidă. Nu era nici o clipă de a teptat !

Fetele p tiser  ceva.  n aceea i clipă Gra ian se  i afla la u . For  puțin  i aceasta cedă.  n momentul următor, energicul băiat se afla în apartament. Văzu cu groază un televizor în flăcări. Desigur, fetele, nesupravegheate, se „juca-seră“ ! Nu era, însă, timp de cercetări. Băiatul  n elesese că era vorba de un scurt-circuit. Trebuia, deci, deconectat curentul electric. A două măsură — stăvilirea flăcărilor.  i cum fetele erau at t de speriate  nc t se  ntuiser  locul, trebuia să facă totul singur.  i a făcut !  n final, n-a uitat nici de dojana, pe care micile sale prietene o meritau.

TRENUL OPRIT !

Băiatul văi, cu ochi alba tri  i p r auriu, era nemaipomenit de b curos : găsise o ascunzătoare pe c inste pentru jocul său cu Pușa  i Iliu  . O să-l caute ei mult  i bine. Era cam depărtător, l ng  linia ferată, dar ce să-i faci ? A a era jocul. Să-l caute !  i, în timp ce se pitula, observă că pe linia ferată un om căzuse fără să se mai ridice. Un moment stătu în derută. Trebuia să părăsească locul, să piardă jocul, dar să vadă ce se  nt plase. Nu apucă să ia o hot r ire, că văzu  i semnalul de intrare al unui tren. Ce să facă mai cur nd ? Gheor-

ghită își aduse aminte de la tatăl său (ceferist de profesie) că stegulețul alb anunță ceva deosebit. Își scoase batista și alergă înaintea trenului cât putu de repede. Atent, mecanicul înțelese mesajul și, cu multă dibăcie, reuși să oprească colosul de metal chiar lângă omul care continua să rămână la pământ, fiind fără cunoștință. Gheorghită (Ruja György Levente, pe numele său întreg), deși băiat în clasa a V-a se simți luat pe sus în brațe. Mecanicul, fericit că evitase un accident mortal, își arătă astfel bucuria. A doua zi, la Școala generală nr. 1 din Tg. Mureș, la cancelarie s-a prezentat un tânăr muncitor. Îl căuta pe Gheorghită. Era omul care căzuse peste șine...

SCALDA CU... BUCLUC

Cei doi băieți. — Nelu Botezațu și Cristinel Ciobanu — care se jucau pe malul Trotușului erau prieteni buni și colegi încă din prima clasă de școală. Se considerau, de-acum, băieți mari (elevi în clasa a

șasea la Școala generală nr. 3, Tg. Ocna, Bacău) și veneau adesea la scăldat. Cristinel se arăta întotdeauna mai entuziasmat și începu chiar să se „grozăvească” în fața prietenului său mai ponderat, mai grijuliu. „Să vezi cât o să stau sub apă!”, „Pot să sar și de pe stîncă!” îi zicea el lui Nelu. Pînă într-o zi, cînd năzdrăvanul blond... n-a mai ieșit la mal! Ce avea de făcut Nelu? El, care nu se avînta niciodată și nu risca fără rost? „N-am de ales”, a hotărît el, și s-a aruncat în riul adînc.

În scurt timp, curajosul se afla pe mal, în brațe cu Cristinel, leșinat. Pus din nou în mare încurcătură, Nelu a procedat exact așa cum învățase. A încercat să-l ajute să elimine apa pe care o înghițise, apoi a început să-i facă respirație artificială. Într-un tirziu, Nelu i-a simțit răsufierea. Atunci a respirat și el ușurat. „Nu mai merg niciodată cu tine la scăldat!”, și-a descărcat el năduful, deși chipul îi radia de o bucurie nemărginită.

ELENA MĂNESCU

Nota redacției. Scurta galerie prezentată în rîndurile de față face parte dintr-o amplă rubrică a revistei „Cutezători” intitulată „Cutezători printre noi” și unde încă multe alte fapte minunate, pionierești, au dat strălucire paginilor. La sfîrșitul anului școlar unui mare număr dintre aceștia, Consiliul Național al Organizației Pionierilor le-a conferit distincția pionierească „Meritul pionieresc”. Eroii de față au și ei bucuria și onoarea de a fi deținătorii prețioaselor distincții.

„SCOALA

DE DINCOLO DE... ȘCOALĂ

Pentru voi — și nu numai pentru voi — școala este mai întâi o clădire anume. Apoi, e o instituție: cu profesori, cu manuale, cu examene etc. Dar mai presus de asta, școala este o idee: o invenție a spiritului uman, o preocupare fundamentală a speciei umane prin care aceasta își asigură perfecționarea spirituală. Înțelegă astfel, această „invenție“ n-a însemnat dintotdeauna o instituție și cu atât mai puțin o clădire anume. La origine cuvântul școală vine de la grecescul „skola“, care înseamnă... „plăcere“! Adică plăcerea de-a trăi în aer liber, în mijlocul naturii, lată deci care era locul unde întemeietorii ideii de școală vedeau desfășurându-se această preocupare fundamentală a omului.

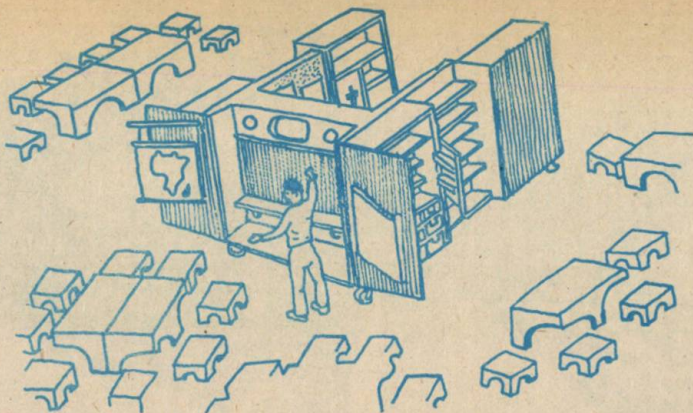
ALIAȚII DE DINCOLO DE ZIDURI

De-a lungul istoriei, școala a trăit într-o mare diversitate de înfățișări. În

aceeași măsură în care s-a dezvoltat tendința școlii ca instituție (regulament, cadre, clădiri etc.) s-a manifestat și tendința opusă, a școlii deschise, a școlii din afara școlii. Vă aduceți aminte și voi din filme, din cărți, că mulți oameni au învățat cu dascăli particulari (e celebru exemplul lui Alexandru Macedon și al dascălului său, marele filozof Aristotel); vă aduceți aminte, de asemenea, de unele imagini de epocă în care erau prezentați școlari așezați în jurul dascălului lor, în aer liber. Sigur că pe-atunci școala-clădire nu prea exista. Dar după perioade de sute de ani, când ideea de școală a fost strâns asociată cu imaginea unei clădiri pe care scrie „Școală“ ieșirea învățămîntului în afara zidurilor acestei clădiri are caracterul unei surprize.

Un teoretician al mijloacelor de informare în masă (presă, radio, t.v.) sociolog de meserie, afirmă: „Cultura provine mai ales din ambianță; par-

țial prin intermediul noilor veniți în lumea spiritului, care sînt mijloacele de comunicație (radio, televiziune, presă). Și încheie categoric: „Școala vieții depășește școala propriu-zisă”.

Sigur că sistemul școlilor mai poate fi îmbunătățit, iar viața lui adusă la ritmul vieții sociale. Sigur că școala cheltuie niște sume — dar nu degeaba; sigur că ea nu rezolvă tot ceea ce ține de formarea omului, de pasiunile sale. Faptul însă că tenisul îl înveți la un club sportiv, cîntatul la vioară, cu un profesor acasă, iar pirogravura sau altceva în altă parte decît în școală, nu constituie o vină, un neajuns al școlii, ci dovada că astăzi, spre deosebire de alte dăți **putem învăța mai multe și dispunem pentru aceasta de mai multe posibilități!** Avem, adică, mai mulți „dascăli” — nu numai școala — iar constatarea aceasta este o sursă de optimism. Departe de a-i răpi școlii prestigiul acumulat de-a lungul veacurilor, ceilalți factori educativi aparuiți: organizații pentru copii și tineret, presă, radio, televiziune, alte organisme — oferă școlii înseși sugestii pentru îmbunătățirea activității sale.

Cu alte cuvinte, școala, ajunsă în pragul unor noi cerințe nu dispăre, ci se perfecționează. În ce direcții?

MAI APROAPE DE VIAȚĂ

Prin 1972 un profesor nord-american John Holt publica o carte intitulată „Cum am părăsit copilul”, în care, printre altele, se plîngea că școala ar fi cam străină de mediul natural și social, cam izolată. Dar el nu s-a rezumat la această critică, ci a trecut și la fapte: a început să organizeze vizite la muzee, fabrici, excursii. Nimic nou pînă aici. Vizite și excursii fac școlarii de cînd e lumea. Respectivul pedagog a trecut însă la măsuri mai originale: înființarea unor academii de

cartier în care să fie atrași adulți de diferite profesii și care să predea copiilor ce părăsiseră școala „măcar zece minute, întru satisfacerea curiozității lor”. O instrucție cam tristă, pe apucate și la mila altuia.

...Cu o sută de ani înainte în localitatea engleză Bedales un adept al lui Rousseau, John Badley, înființa o școală care, de asemenea, nu semăna cu școala tradițională, dar nu se îndepărta, ci se apropia de ideea de școală. Elevii învățau în mijlocul naturii, accentul se punea pe mișcare, libertate, educarea curiozității, învățarea prin acțiune proprie. Era, într-adevăr, o școală nouă — fiindcă de-aici a și pornit un întreg curent numit chiar în felul acesta: școlile noi (sau școala activă).

De-atunci pînă astăzi istoria școlii nu a urmat direcția reprezentată de John Holt — un fel de „fuga de școală” — ci mai ales direcția perfecționării educației prin deschiderea școlii spre viață, prin apropierea ei de copii. O încununare strălucită a acestei tendințe progresiste o constituie principiul legării școlii de viață, de cercetare și producție, așa cum se manifestă astăzi în învățămîntul românesc: ateliere, laboratoare, cercuri uzinale etc.

Observați și singuri: există teleșcoală, există emisiuni radio dedicate special instruirii (în primul rînd învățării limbilor străine) există pagini și rubrici în presă (nu numai în presa pentru copii gen „Dincolo de manual”) destinate transmiterii de cunoștințe noi. Există cluburi, cercuri etc. în cadrul cărora poți învăța un sport, un instrument muzical etc. Există mai ales cărțile — marii dascăli dintotdeauna.

Influența acestor factori este din ce în ce mai mare. Atît de mare încît unii teoreticieni sînt de părere că prin acțiunea lor ei propun un nou model de învățare.

MAI DESCHISĂ SPRE NATURA

Desigur, în primul rînd metodele de predare s-au îmbunătățit, materialul didactic a devenit tot mai variat, mai eficient. La clasa a V-a istoria antică se învață nu numai „din auzite“, de la profesor, ci și „din văzute“ — cu ajutorul diapozitivelor color, al filmelor didactice. Cum spuneam însă, clădirea însăși a căpătat o nouă înfățișare, corespunzător unor funcții noi. Cine privește astăzi un modern complex liceal cu greu poate înțelege niște versuri ca acestea ale lui Bacovia: „Liceu — cîmîtir / Cu lungi coridoare / Azi nu mai sînt eu / Și mintea mă doare.“ Liceul de odinioară al poetului Bacovia.

Școala ideală — consideră specialiștii — este aceea care elimină senzația de închidere într-un spațiu îngust. Drept pentru care au dispărut zidurile înseși. Un arhitect francez, Jean Renaudie, a proiectat o construcție complexă care elimină formele dreptunghiulare, colțurile, care are pereți transparenți, cu mobilier modular (care se poate transforma în altceva), cu coridoare-grădini în locul gardurilor despărțitoare. Ideea aparține de fapt tot... copiilor! În urma unei largi anchete a Institutului pedagogic național din Franța, mai toți copiii voiau o școală fără ziduri, de formă rotundă. Ba unii o doreau chiar ca un ciorchine de struture. Și experimentele nu s-au oprit aici.

Închipuiți-vă un autobuz frumos împodobit, care aleargă pe meleaguri atrăgătoare. În interiorul său se află un complex audio-vizual: un laborator fonic, un televizor. De-a lungul pereților interiori, instrumente și instalații. În continuare, o bibliotecă în dulapuri suspendate. În partea de jos a coroseriei ies la iveală mese și strapontine. Seara, tot din partea asta se pot rabata canapele-pat. Copiii învață, călătoresc, acționează ei înșiși, experimentează, muncesc în grupuri, se joacă etc. Prin Norvegia și Canada unele școli s-au instalat în „vapoare-școală“, pacheturi dezafectate, vase fluviale scoase din uz.

...Școala de dincolo de școală este, după cum ne putem da seama, un aliat prețios al școlii tradiționale. Într-o epocă în care cunoștințele omenirii se îmbogățesc, se înnoiesc vertiginos, școala nu le mai poate cuprinde, desigur. Nici un motiv de alarmă, însă. Le vom învăța din altă parte. Le vom învăța cu convingerea că toate acestea înseamnă consolidarea înseși a **ideii de școală**: școala-lumină cea dintotdeauna și pentru totdeauna.

ILIE TRAIAN

SORA MAI MICĂ

A BIBLIOTECII:

LUDOTECA

LUDOTECA? — un cuvînt care nu figurează încă în dicționar, dar care se întâlnește totuși în viață ca un compartiment — în cadrul unor biblioteci — unde se desfășoară activități educative — instructive destinate celor mici.

Savant botezată „ludotecă“ (— din cuvîntul lat. ludus — joc și cuvîntul — gr. theke — dulap, raft) ea desemnează o colecție de jocuri și jucării ordonată după criterii psihopedagogice și destinată utilității publice. Termenul se mai referă la mobila cu rafturi pe care se depozitează obiectele menționate ca și încăperea sau eventual clădirea în care se păstrează jucăriile sau în care funcționează ludoteca.

În intenția inițiatorului acțiunii, omul de școală ANDRE LHUILLIER — fondatorul între altele, la Dijon (Franța) a unei asociații culturale A.B.C. pentru protecția copilului și a copilăriei — ludoteca este o instituție și o activitate educativă prin intermediul căreia copilul își apropie realitatea fără amestecul nimănui. El caută, alege și împrumută obiecte, mașini, jocuri de diverse feluri: singur, pentru un timp anumit.

Luînd legătura cu diverse persoane care au contact cu copilul — părinți, medici, psihologi ș.a. Lhuillier a constatat că orice jucărie se poate împrumuta cu excepția celor de care copiii sînt legați afectiv (păpuși, animale). Durata de împrumut ca și numărul de obiecte împrumutate necesită observație și studiu. De regulă durata de împrumut este de o săptămînă după care se constată că interesul față de obiectul respectiv scade.

În activitatea sa, ANDRE LHUILLIER a cultivat împrumutul la domiciliu, iar pentru acest serviciu percepea mici sume bănești din partea părinților. În alte țări, acum, copiii vin cu obiectele (jucării, jocuri etc.) de acasă și participă la un fel de activitate de club (în Canada, de exemplu) sau desfășoară activități în cadrul instituției folosindu-se de materialele puse la dispoziție gratuit de către inițiatori, așa cum se obișnuiește în cele câteva ludoteci înființate în ultimul timp la noi în țară.

HORIA RÂSVAN

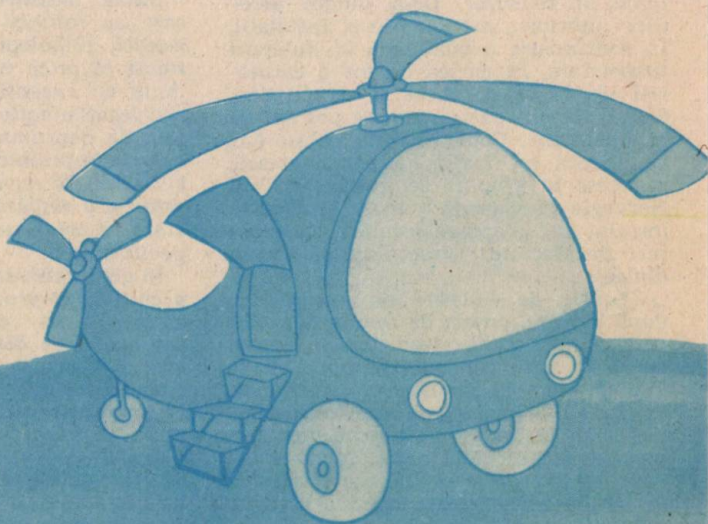

ANIMAFILM

O MICĂ CETATE A FILMULUI PENTRU COPII

- PE URMELE PRIETENILOR NOȘTRI, DONALD RĂȚOIUL ȘI... MIAUNEL
- 15 000 DE DESENE FAC UN KILOMETRU DE PELICULĂ
- O MIȘCARE ESTE EGALĂ CU 3 000 DE DESENE

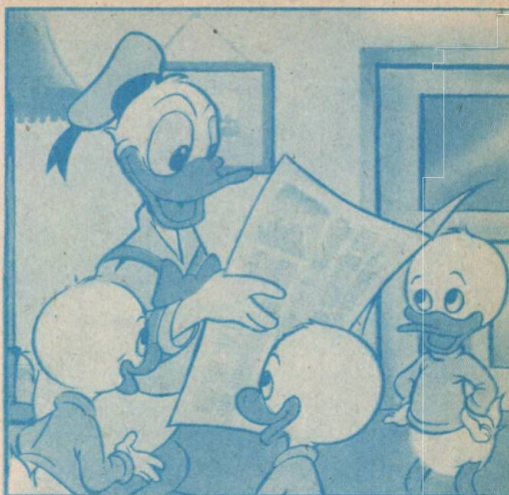

Pe o stradă liniștită a Bucureștiului, care-ți amintește de orașul vechi de odinioară, există o clădire cu un aspect modest. Trecătorul obișnuit nu știe că dincolo de poarta acestei case se află studioul „Animafilm“. Aici descoperim un adevărat univers al fanteziei. Iată, de pildă, o cameră scăldată în lumină, unde pe planșetă prind viață ființe și obiecte care se vor mișca apoi după dorința regizorului. În alte încăperi, fire de sîrmă, crengi de copac, bucăți de plastilină se metamorfozează în eroi ai unor întâmplări fără de seamăn sau se preschimbă într-un luminis de pădure, într-un fund de mare sau într-un fantastic oraș cosmic.

În această modestă cetate a filmului de animație, redactori, pictori, scenografi, sunetiști și regizori creează anual circa 50 de filme, primite întotdeauna cu interes și bucurie de spectatori, indiferent de vîrstă.

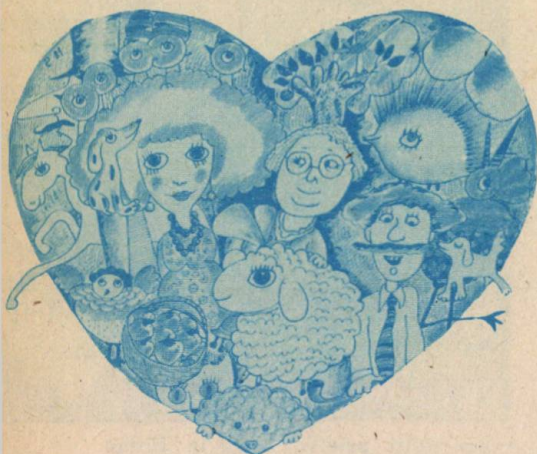
Avem mulți prieteni dragi în filmul de animație. Răzoiului Donald, lui Popeye-Marinarul, din vestitele filme ale lui Walt Disney, li s-au adăugat de multă vreme poznașii Bălănel și Miaunel, Mihaela cea plină de haz și, bineînțeles, celebrul omuleț al lui Gopo, care a cucerit cu vibrația sa poetică, cu tandrețea sa, spectatorii de pe toate meridianele globului. Momentele de haz, bucuria, dar și clipele de meditație filozofică, pe care le oferă cele câteva minute ale unui film de animație, au impus genul în toată lumea.

— Dar cum se naște un film de animație ?

La această întrebare au avut amabilitatea să ne răspundă cîțiva dintre realizatorii acestui gen (Victor Antonescu, Ion Truică, Olimp Vărășteanu) autori a zeci de filme de animație, distinse cu numeroase premii naționale și internaționale, care lucrează în cadrul studioului.

— Un film de animație se bazează pe 10 000 pînă la 15 000 de desene. O peliculă care se întinde, astfel, pe un kilometru lungime și din care prin eliminare rămîn cel mult 200—250 m. Totul pornește de la o poveste, care prin întâmplări și personaje se impune atenției unui regizor. Acesta începe lucrul, desenînd povestirea, în așa fel încît întâmplările să se lege firesc, imagine cu imagine. Dar nu acțiunea este totul în desen. Mai greu este să crezi personajul cu caracterul lui. Lacom sau viclean, cinstit sau cutezător, tu, regizor, trebuie să-l realizezi din cîteva trăsături de penel, cu o maximă economie de mijloace. Se fac apoi schițele de decor, adică un cadru pentru acțiune. O furtună, o ploaie trebuie nu numai să le

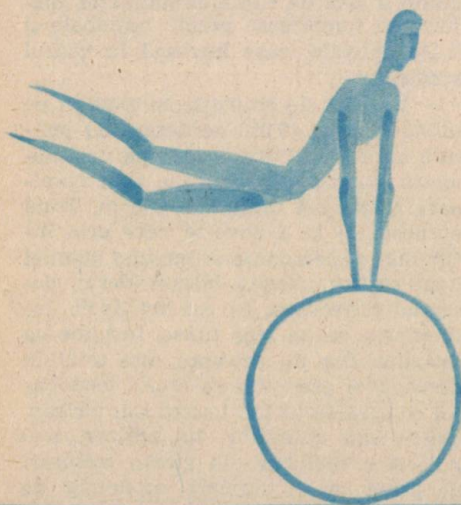

auzi pe banda sonoră, ci să le și vezi.

— Ceea ce urmărește spectatorul cu uimire și plăcere, ceea ce dă un farmec deosebit acestui gen de film este mișcarea obiectelor. O casă, o floare, un scaun, dobîndesc viață proprie numai și numai prin mișcare...

— Așa este. Fiecare obiect, fiecare personaj are un fel de a se mișca, de a reacționa prin mișcare, caracteristic numai lui. Pentru fiecare fragment de mișcare se face un desen și toate desenele laolaltă alcătuiesc o anume mișcare. Știți că o mișcare este egală cu circa 2 000—3 000 de desene? Operația de animare presupune o mare investiție de talent și muncă. Când decorul și desenele sînt gata, trec pe platoul de fil-

mare, care nu este altceva decît o masă ceva mai mare. Și se trage primul tur de manivelă. Secvență cu secvență, se naște un nou film de animație.

— Am văzut filmul regizorului Laurențiu Sirbu, „Jocuri și jocuri”. Totul se petrece extrem de simplu. Un băiețel se joacă cu un dreptunghi, dar acesta îl șicanează, îi pune, cu răutate, bețe în roate. În cele din urmă o mină prinde dreptunghiul și îl strînge. Dreptunghiul se transformă într-o picătură care, căzînd pe pămînt, face să răsără flori albastre. O metaforă, deci. O metaforă frumoasă!

— Da, o metaforă prin care autorul „a vrut” să arate puterea omului de a birui, de a-l transforma într-o floare albastră”.

— Ce filme de animație se află în lucru?

— Ca să răspundem întrebării, trebuie să facem precizarea că animația românească s-a bucurat în ultimii ani de mare succes, impunîndu-se nu numai în țară, ci și peste hotare. De pildă, „Nodul gordian” realizat de Zoltan Szilagyi, a fost răsplătit cu lauri în aproape toate colțurile lumii. Forța artistică prin care tînărul cineast combatte rutina în gîndire, comoditatea, conformismul a impresionat deopotrivă specialiștii și publicul. Recent a creat și cel de-al doilea film: „Arena”, ambele vizionate cu interes de spectatori, indiferent de vîrstă. Dintre filmele adresate direct copiilor, informăm pe cititorii „Almanahului” că în anul 1981 s-a încheiat serialul „Aventuri submarine”, adevărate aventuri ale cunoașterii vieții din adîncul apelor. În 1982 va fi gata întreg serialul „Misiunea spațială Delta”, din care au fost realizate pînă în prezent trei filme. Așa cum arată și titlul, vom putea urmări în acest serial contactul unor oameni de pe Terra cu noi și interesante civilizații extraterestre. Autorul scenariilor este Andrei Bacalu, în colaborare cu un grup de regizori talentați, ca Victor Antonescu, Virgil Mocanu, Laurențiu Sirbu, Mircea Toia, Ștefan Anastasiu, pentru a nu-i cita decît pe cîțiva. Se mai află în pregătire ciclul de filme cu titlul „Clubul curioșilor”, iar tînăra regizoare Liana Petruțiu pregătește filmul „Înima mică”, după un scenariu al cărui autor este Lucia Olteanu.

Cetatea filmului de animație trăiește zile de efervescență creatoare.

ECRAN 1982

Un moment de cascaderie. O filmare la „Fiul munților” în care protagonista, pioniera Izabela Zaharia din Piatra Neamț, se dovedește o excelentă sportivă, o foarte bună alpinistă.

Filme cu care ne vom întâlni în curând :

ȘTEFAN LUCHIAN. Așa cum ne arată titlul, filmul este dedicat vieții unuia din marii pictori, care, prin strălucirea artei sale, a dominat începutul secolului nostru.

Realizatorul filmului, Nicolae Mărgineanu, l-a ales în rolul lui Luchian pe Ion Caramitru.

FRAM ȘI UN SALTIMBANC LA POL — două interesante producții, avînd la bază cunoscutul roman al lui Cezar Petrescu „Fram, ursul polar”. Din nou, cunoscuta regizoare Elisabeta Bostan înscrie în filmografia ei o ecranizare destinată prietenilor ei tineri.

INTOARCE-TE ȘI MAI PRIVEȘTE O DATĂ — un film despre tineri și tinerețe, un film despre prietenie și dragoste, dar și despre lupta uteciștilor sub cerul întunecat al anilor 1939—1940. Un film realizat de Dînu Tănase.

ADMIRAȚIE VIE

La insistențele unui foarte amabil scriitor m-am hotărât să scriu câteva rânduri despre *Fram, ursul polar*. Cartea nu se număra pentru mine printre acele „admirații defuncte” de care vorbea Eugen Lovinescu. O citisem cândva, parcurgând o „bibliografie” pe care mi-o întocmisem eu, cum probabil procedau atîți alți elevi „silitori” la acea vîrstă. Cartea era un roman pentru copii și, copil fiind, nu-i așa, trebuia să o citesc. Nefiind o lectură făcută de plăcere, nici nu mi-au rămas prea multe în memorie în legătură cu ea. Oricum, nu era printre acele cărți care să-mi fi creat o impresie hotărîită într-un fel, sau altul. Iată însă că impresia apriorică a fost înșelătoare. Și nu numai atît: recitind cartea am avut surpriza de a sesiza că acest roman comunică evident cu restul literaturii lui Cezar Petrescu. În fond, *Fram* este frate bun cu Radu Comșa din *Intunecare* ori cu alte personaje din romanele scriitorului. *Fram* nu se simte bine între oameni, dar după ce a cunoscut societatea acestora, după ce a fost în mijlocul civilizației, nu se mai poate adapta în cadrele vieții semenilor săi de la Pol. Cînd se numără printre actorii cercului faimos, cu care se plimbă prin atîtea țări, *Fram* duce nostalgia ținuturilor înghețate unde se născuse. Readus de oameni la Pol, el nu mai e în stare să vineze o focă sau o morsă, fiindcă și-a pierdut cruzimea proprie speciei sale. Alți urși se îndepărtează de el stupefiați de giumbușlucurile pe care le învățase în activitatea lui de „profesionist” al arenei. Așadar, într-o parte duce nostalgia vastelor întinderi încremenite sub ghețul arctic, în cealaltă duce nostalgia ținuturilor luminoase și calde pe care, fără să știe, ajunsese să le îndrăgească. Evident deci, tema inadaptabilului din romanele lui Cezar Petrescu — scrise între cele două războaie — cunoaște aici o ilustrare originală. Trebuie găsit în aceasta un argument pentru valoarea de scriitor a autorului, hiperapreciat la un moment dat, întîmpinat cu grimase prea severe, mai apoi. Există o unitate de probleme și preocupări care definește scriitorul adevărat. În orice gen ar elabora, orice tematică ar aborda, oricărui public s-ar adresa, el nu poate să nu rămînă el însuși. Dincolo deci de gen, de tematică ori public specific, care se constituie în destinatar al lucrării, apare o problemă imediat recunoscută a creatorului, câteva obsesii artis-

tice ale acestuia, prin care el există în fond ca personalitate în literatură. Surpriza mai puternică a fost aceea, că în romanul de față, scris pentru copii, Cezar Petrescu este mai matur ca prozator, așa cum în unele romane pentru maturi, procedeele artistice erau mai acuzat puerile. Explicația e simplă și e dată de *volumul* și cantitatea scrierii. S-a remarcat, pe drept cuvînt, superioritatea artistică a unor nuvele ale autorului, în raport cu narațiunile lui de ample dimensiuni. Cînd se ambiționează să umple foarte multe pagini, scriitorul devine diluat, adesea exagerat liric. *Fram, ursul polar*, fiind un roman de proporții relativ reduse, l-a împins în mod salutar pe prozator spre concentrare, în direcția elementului epic propriu-zis, retezînd din înclinația „umflăturii” acestuia prin vorbe. *Fram, ursul polar* este o carte care poate place și copiilor de azi, mai pretențioși în gusturi decît cei de ieri, tocmai fiindcă sînt mai acuti în spirit.

VICTOR ATANASIU

INIMA PRIMĂVERII

În lumea copiilor de nea,
de aur și de cafea,
Ninge cu flori de cais.
Cerule e o oglindă de stele,
Fluturii au aripi-dantele
Și peste tot e liniște și vis;
Acolo și bătrînii stejari au suflet
Și florile au inimă de primăvară;
Castele din petale de trandafiri
Copiii zămislesc în visul eternei
iubiri.
Mîini mici de fildeș, de porțelan și
abanos
Se prind aici în horă, torent
spumos,
Se-ntind ca ale florilor-rădăcini pe
coline,
Pure raze spre alte zări senine.
În lumea lor, copiii de nea,
de aur și de cafea...

CAMELIA POPA
București

Toată viața mea
am căutat
esența zborului.

Simplitatea
nu este un scop
în artă,
dar se ajunge
la simplitate
numai apropiindu-ne
de sensul
real
al lucrurilor

...eu vreau să sculptez
forme
care pot da bucurie.

BRÂNCUȘI

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

S-au împlinit 25 de ani de când s-a stins, la Paris, cel mai celebru sculptor al acestui veac, fiul de țăran român desprins de pe plaiurile Gorjului natal, Constantin Brâncuși, socotit de mulți părinte al sculpturii moderne contemporane. De unde această faimă universală, acest renume fără precedent pentru un artist român, pornit cîndva pe meleaguri străine, sărac, neajutat și neînțeles multă vreme de nimeni, cu excepția citorva mari confrăți în ale artei, printre care Picasso, Modigliani?

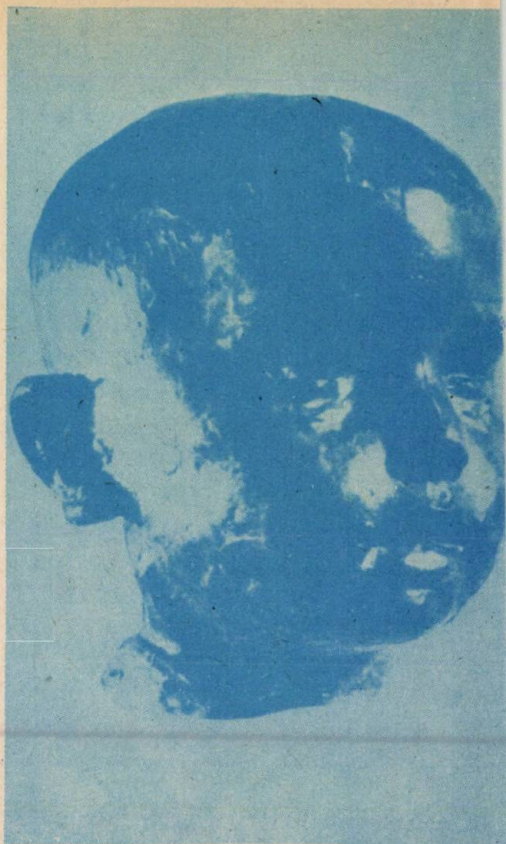
Inceputurile creației lui Brâncuși prevesteau un sculptor foarte sensibil și înzestrat, care, prin modul de execuție și viziune se înscria în marea linie tradițională a artei clasice. Curînd însă, către sfîrșitul primului deceniu al veacului, preocupat din ce în ce mai mult de expresia sintetică a formei, de ținuta ei stilistic spirituală, Brâncuși rupea cu

tradiția acestei arte, afirmându-se ca un inovator, ca un creator profund original. Datorită lui, sculptura căpăta un sens nou, uluitor prin îndrăzneala și ineditul concepției care îi stăteau la bază.

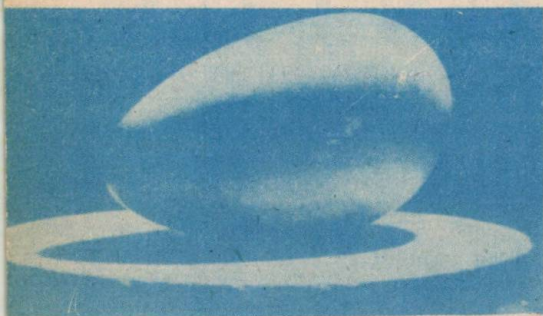
Brâncuși este cel ce a eliberat sculptura modernă contemporană de canoane. Această eliberare nu a însemnat însă mai puțin o supunere la rigoare, la legitatea celei mai exigente arhitecturi a echilibrului și simplității, expresie ultimă — prin puritatea ei, — a împletirii dintre rațional și sensibil. De aceea, în ciuda ruperii sale de tradiție, Brâncuși continuă să fie un clasic, un reprezentant caracteristic al spiritului de pondere și măsură. Este foarte semnificativ pentru întreaga evoluție a creației lui Brâncuși faptul că, deși în aparență se opune oricăror forme tradiționale, ea se reclamă totuși în parte de la folclorul românesc, de la formele lui străvechi. Prin plâsmuirile sale, Brâncuși le-a dat un nou înțeles, revelându-le pe un plan universal esența spirituală.

Coloana fără sfârșit, înălțată în 1938 la Tîrgu-Jiu, variantă ultimă a unui ciclu de opt simboluri similare, își are originea și își află sensul în expresia sculpturală și ornamentală a stilpilor de lemn a pridvoarelor noastre oltenesti, crestate romboidal. Părînd să se înalțe neconținut spre cer, ea întruchi-

Toate operele lui Brâncuși, chiar cînd înțelesul lor se lasă mai greu pătruns, au la bază o idee care tinde să exprime, prin sinteza maximă a formei, sensurile vieții, poezia ei, bucuriile simple, minunile de fiecare zi ale naturii, surprinse în esența lor. „Ceea ce vă ofer — spune Brâncuși într-unul din aforismele sale — este bucuria pură“. Și tot el precizează: „Simplicitatea nu este un scop în artă, dar ajungi la simplitate în ciuda ta însuși, apropiindu-te de sensul real al lucrurilor“.

Brâncuși a iubit viața cu pasiune și din propriile sale gânduri, publicate mai întîi de el, reeditate apoi de prieteni, se desprinde neconținut entuziasmul cu care a întîmpinat-o. Ciclu de Păsări măiestre, simbol al ideii de înălțare și zbor, dar și de stabilitate, de sprijin pe sol, feluritele variante ale Oului, simbol al creativității, ca de altfel, sub o altă formă, și cele ale Sărutului, nu sînt altceva decît expresii — sugerate adesea de elementul mitic al culturii arhaice și folclorice — ale acestui entuziasm, ale acestei permanente capacități de proșpețime și de minunare în fața a tot ce presupune ideea de viață. O aflăm și la temelia sobrei și monumentalei Porți a eroilor, denumită și Poarta sărutului,

pează nu numai elanul de nestăvilită recunoștință exprimată eroilor neamului, ci simbolizează totodată* ideea permanenței geniului folcloric românesc, forța lui de avîntare spre cele mai înalte culmi. Dar a reduce mesajul creației brâncușiene la implicațiile ei folclorice, sau a le exagera acestora rolul, ar însemna să limităm sensul profund al operei sculptorului, să luăm drept scop ceea ce nu e decît un îndepărtat izvor, cu toate că plin de substanță. De altfel, rădăcinile artei lui Brâncuși trec dincolo de folclor, ele răzbat pînă la sculptura arhaică și există un punct în care simbolismul statuar al Coloanei fără sfârșit se întîlnește cu semnificația magică a stilpilor totemici.

din parcul de la Tirgu-Jiu, edificiu de o clasică perfecțiune în proporții, profund emoționant prin densitatea forței sale sculpturale, prin concentrata lui putere de înfruntare a spațiului. S-a putut vorbi, în legătură cu operele lui Brâncuși, despre o tensiune a monumentalului. Aici găsim, în fond, întreg secretul artei sale atât de ieșită din comun, în această desăvârșită unitate dintre esența spirituală, simplitatea formei care o exprimă și energia ei statutară.

Brâncuși n-a înțeles arta ca pe o imagine fidelă, fie ea chiar și interpretată, a naturii obișnuite. În opera sa de maturitate nu i-a imitat mai niciodată aparențele, ci s-a străduit, împrumutându-i sensurile, să creeze o natură nouă, cu valori proprii, în forme capabile să promoveze la rindul lor o nouă imagine a monumentalului și spațialității, captându-i, cum am mai spus, realității esența. E ceea ce se vede, în afara operelor deja citate, în lucrări ca Peștele, Foca, Broasca țestoasă. Reducerea la esențial operată de Brâncuși prin sintezele sale explică influența pe care a exercitat-o artistul român pe plan mondial, faptul că exemplul său a influențat pe o cuprindere atât de vastă, sculptura contemporană.

RADU BOGDAN

AUREL VLAICU

și visul de a atinge imposibilul

Vreme de multe milenii, cel mai rapid mijloc de deplasare al omului a fost calul. Până acum aproximativ o sută de ani, nici nu se putea visa la o viteză mai mare. Ultimul secol însă — denumit încă de la început „al vitezei” — a marcat o evoluție spectaculoasă a mijloacelor de transport: s-au inventat automobilul, avionul, racheta cosmică. De la modestul galop al calului s-a trecut — într-un răstimp atât de scurt încât psihologii atrag continuu atenția asupra dificultăților de adaptare — la viteza supersonică. Aviația, acest „copil-minune” al secolului, este domeniul care s-a dezvoltat cel mai rapid dintre toate tehnicile de vîrf ale epocii noastre. Dacă numele primilor cuceritori ai aerului — printre care la loc de frunte se situează inventatorii și constructorii români Traian Vuia, Aurel Vlaicu și Henri Coandă — erau, în urmă cu șase sau șapte decenii pe buzele tuturor, acum doar specialiștii mai pot deosebi noile tipuri de aeronave care se

lansează continuu în lume și îi pot cunoaște pe constructorii acestora.

În 1982 se vor împlini 100 de ani de la nașterea (la 6/19 noiembrie 1882) a lui Aurel Vlaicu, prilej de a rememora cîteva file din viața acestui promotor al aviației românești și mondiale, strălucit pilot, creatorul unor aparate de zbor originale, realizate după o concepție îndrăznească.

Avea abia cîteva ani și-și făcuse un fel de atelier în șura din fundul curții, unde își petrecea de predilecție timpul, meșteșugind fel de fel de jucării, ajutat de fratele său, Ion. Aceste jucării ingenioase pe care, la cererea tovarășilor lui de joacă, le dăruia spunîndu-le: „Luați-le, eu am să-mi fac altele și mai bune, și mai frumoase” — nu erau ca acelea ale altor copii, ci adevărate creații originale ale minții și ale mîinilor lui. Spiritul său inventiv l-a făcut repede cunoscut și iubit, atât de colegi cît și de profesori. Nimeni nu știa să repare ceasornice mai bine ca el. Con-